

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO

Na podlagi prvega odstavka 31. člena Zakona o gasilstvu (Uradni list RS, št. 113/05) predpisujem

**IZOBRAŽEVALNE PROGRAME
PRIPADNIKOV PROSTOVOLJNIH GASILSKIH ENOT,**

in sicer:

Osnovni tečaj za gasilca
Nadaljevalni tečaj za gasilca
Tečaj za vodjo skupine
Tečaj za vodjo enote
Tečaj za vodjo enot
Tečaj za poveljnika društva
Tečaj za člana višjega poveljstva
Tečaj za višjega strokovnega svetovalca
Tečaj za vodjo v regiji in državi
Tečaj za visokega strokovnega svetovalca

Kazalo

PREDMETI	3
OSNOVNI TEČAJ ZA GASILCA.....	4
NADALJEVALNI TEČAJ ZA GASILCA.....	10
TEČAJ ZA VODJO SKUPINE.....	21
TEČAJ ZA VODJO ENOTE	30
TEČAJ ZA VODJO ENOT.....	43
TEČAJ ZA POVELJNIKA DRUŠTVA	54
TEČAJ ZA ČLANA VIŠJEGA POVELJSTVA.....	64
TEČAJ ZA VIŠJEGA STROKOVNEGA SVETOVALCA	73
TEČAJ ZA VODJO V REGIJI IN DRŽAVI.....	81
TEČAJ ZA VISOKEGA STROKOVNEGA SVETOVALCA	86

PREDMETI

1. ORGANIZACIJA GASILSTVA IN PRAVNE OSNOVE
2. VZGOJA OSEBNOSTI GASILCA
3. IZOBRAŽEVANJE
4. VARSTVO IN ZDRAVJE PRI DELU
5. ZAŠČITA TELESA IN DIHAL
6. PRVA POMOČ
7. POŽARNA PREVENTIVA
8. RAZVRŠČANJE
9. ZAŠČITA IN REŠEVANJE
10. OCENA OGROŽENOSTI
11. ELEKTRIKA
12. INFORMATIKA
13. RADIJSKE ZVEZE
14. STROJNIŠTVO
15. VOZILA IN OPREMA
16. POŽAR IN NEVARNE SNOVI
17. GRADBENIŠTVO IN PRESKRBA Z GASILNO VODO
18. TEHNIČNO REŠEVANJE
19. GASILSKA TAKTIKA

OSNOVNI TEČAJ ZA GASILCA

I. NAMEN

Prostovoljni gasilci morajo biti v skladu z Zakonom o gasilstvu usposobljeni za opravljanje nalog gašenja in reševanja v primeru požarov, naravnih in drugih nesreč.

II. CILJI USPOSABLJANJA

Cilj usposabljanja je priprava gasilskih pripravnikov za opravljanje operativnih nalog v gasilskih enotah. V ta namen je potrebno udeležence seznaniti z delovanjem gasilskega društva, veščinami gašenja in reševanja, delovanjem in uporabo gasilnega vozila, s katerim razpolaga gasilsko društvo, ter s teritorijem, ki ga enota gasilskega društva pokriva.

III. OBLIKE USPOSABLJANJA

Usposabljanje na osnovnem tečaju za gasilca vodi poveljnik gasilskega društva. Samo usposabljanje naj ne bi potekalo v obliki tečaja, pač pa naj bi se razpotegnil skozi celotno pripravniško dobo, ki naj bi po pravilih gasilske službe trajalo od 6 mesecev do največ 2 leti.

IV. UDELEŽENCI

Usposabljanja se udeležijo člani gasilske organizacije, ki želijo opravljati operativne naloge v gasilski enoti.

1. Pogoji za usposabljanje:

Osnovnega tečaja za gasilca se lahko udeleži pripravnik, ko dopolni 16 let starosti. Kandidati morajo biti psihofizično in zdravstveno sposobni opravljati operativne naloge v gasilstvu.

2. Število udeležencev:

Število udeležencev naj praviloma ne presega 30 tečajnikov. Skupine za praktično delo naj bodo oblikovane kot oddelki z 9 gasilci ali kot zmanjšani oddelki s 7 gasilci.

V. NOSILCI IN IZVAJALCI USPOSABLJANJA

Nosilec usposabljanja je Gasilska zveza Slovenije.

Izvajalec usposabljanja je gasilsko društvo, ki mora 15 dni pred izvedbo tečaja od svoje gasilske zveze dobiti soglasje za izvedbo tečaja. Soglasje temelji na pogojih, ki jih morajo izpolnjevati predavatelji in tečajniki, ter na ustreznosti učnih sredstev in pripomočkov.

Učni program izvajajo predavatelji, ki morajo za strokovne predmete imeti čin gasilski častnik, za izvajanje praktičnih vaj pa vsaj čin nižji gasilski častnik. Za poučevanje splošnih vsebin morajo predavatelji imeti najmanj V. stopnjo izobrazbe na področju, ki ga predavajo (kemija v gasilstvu, gradbeništvo, prva pomoč, elektrika).

VI. KRAJ IN OBJEKTI USPOSABLJANJA

Teoretično usposabljanje se izvaja v učilnici gasilskega društva, praktično pa na ustreznih površinah za izvajanje praktičnih vaj.

VII. ČAS TRAJANJA USPOSABLJANJA

Usposabljanje traja 62 ur, od tega je 21 ur teoretičnega in 41 ur praktičnega pouka.

VIII. UČNE VSEBINE

- zaščita telesa in dihal
- razvrščanje
- vozila in oprema
- gradbeništvo in preskrba z gasilno vodo
- tehnično reševanje
- gasilska taktika

IX. UČNE METODE

Izvajalcem usposabljanja priporočamo naslednje učne metode:

- metodo predavanja
- metodo razgovora
- metodo demonstracije
- metodo praktičnih primerov
- praktično delo

Priporočamo tudi strokovno ekskurzijo.

X. UČNA SREDSTVA IN PRIPOMOČKI

Za izvajanje praktičnega dela usposabljanja mora imeti organizator na razpolago gasilno vozilo s pripadajočo opremo. Za izvajanje teoretičnega dela usposabljanja so priporočljiva avdiovizualna sredstva (projektor, računalnik, grafoskop in videorekorder).

XI. PREVERJANJE ZNANJA

Po opravljenem usposabljanju tečajniki ne opravljajo formalnega preizkusa znanja. Vodi se le evidenca prisotnosti na usposabljanju. Med usposabljanjem predavatelji in inštruktorji sproti spremljajo in ocenjujejo udeležence z dihonomno lestvico ocenjevanja: uspešno, neuspešno.

XII. FINANCIRANJE

Usposabljanje se financira v skladu z določili Zakona o gasilstvu in na podlagi programa dela iz proračuna občine.

XIII. NAVODILO

Teoretični del usposabljanja naj poteka v učilnici. Razporeditev klopi naj bo prilagojena izobraževanju odraslih. Praktično usposabljanje naj bo povezano z uporabo gasilske tehnike in opreme ob izvajanju posameznih vaj, ki od tečajnikov zahtevajo obvladovanje različnih veščin in znanj. Pri vajah se morajo tečajniki seznaniti z orodjem in opremo ter s pravilno uporabo le-te. Vaje naj bodo zasnovane tako, da se bodo tečajniki seznanili z značilnostmi in nevarnostmi posameznih vrst intervencij. Poseben poudarek je potrebno nameniti uporabi osebnih zaščitnih sredstev.

XIV. LITERATURA

1. Janez Groboljšek, Priročnik o razvrščanju, Gasilska zveza Slovenije, Ljubljana 1995
2. različni avtorji: Priročnik za gasilce, Gasilska zveza Slovenije, Ljubljana 1998
3. Posamezna gradiva, ki jih pripravijo predavatelji.

UČNI NAČRT ZA POSAMEZNE VSEBINE

Legenda: S.....skupaj
P.....predavanja
V.....vaje

VSEBINE	SK.	P	V
ZAŠČITA TELESA IN DIHAL	4	2	2
Spoznavanje pomena zaščite telesa in dihal			
Delitev opreme za zaščito telesa in dihal			
– osebna			
– skupna			
Opis osnovne opreme za zaščito telesa in dihal			
Osnovni sestavni deli (tlačna posoda, nosilna plošča, pljučni avtomat, maska)			
Menjava tlačnih posod			
Nameščanje aparata			
Osnovni podatki o aparatu (tlaki, obvezni podatki na tlačni posodi–prepoznati, varnostne naprave- piščal, manometer)			

RAZVRŠČANJE	6	1	5
<p>Poznavanje pomena vaj o razvrščanju</p> <p>Seznanitev z osnovnimi pojmi o razvrščanju</p> <p>Vaje za posameznike</p> <ul style="list-style-type: none"> – drže "mirno", "na mestu odmor", "prosto" – obračanje na mestu – premikanje – pozdravljanje <p>Vaje z desetino</p> <ul style="list-style-type: none"> – zborne ureditve – osnovna zborna ureditev – ravnanje desetine – obračanje na mestu – pozdravljanje – premikanje – zavijanje 			
<p>VOZILA IN OPREMA</p> <p>Tečajniki se spoznajo <u>z osnovami</u>. Poudarek je na praktični uporabi vozil in opreme.</p> <p>Spoznati morajo primerno terminologijo - <u>slovenske izraze za posamezne dele vozil in opreme</u>.</p> <p>Spoznajo tudi osnove vzdrževanja vozil in opreme</p> <p>Naprave za obveščanje, javljanje in alarmiranje</p> <ul style="list-style-type: none"> – neizbirno alarmiranje (alarmni znaki) – izbirno alarmiranje – naprave za zveze <p>Osebna zaščitna oprema</p> <ul style="list-style-type: none"> – delovna obleka – čelada – obutev – delovni pas <p>Oprema za pretok gasilnih sredstev</p> <ul style="list-style-type: none"> – delovne črpalke – pomožne črpalke – cevi – spojno prilagoditveni elementi – dozirno mešalne naprave – ročniki – ostali pripomočki – oprema za gašenje s peno <p>Gasilni aparati</p>	11	4	7

<ul style="list-style-type: none"> – voda – pena – prah, – ogljikov dioksid – ostali <p>Gasilska vozila</p> <ul style="list-style-type: none"> – oznake in opis tipiziranih vozil in opreme <p>Pripomočki za reševanje iz višin</p> <ul style="list-style-type: none"> – lestve, – avtomobilske hidravlične lestve (opisno) – ostali pripomočki <p>Naprave za tehnično reševanje</p> <ul style="list-style-type: none"> – osvetljevanje – rezanje, dvigovanje, razpiranje – zajezitev in prečrpavanje nevarnih snovi – reševanje iz vode – reševanje iz ruševin 			
GRADBENIŠTVO IN PRESKRBA Z GASILNO VODO	7	5	2
<p>Oskrba z vodo</p> <ul style="list-style-type: none"> – voda v naravi – vodni viri v naravi-reke, potoki – vodni viri v naravi-stoječe vode – vodovod omrežje, sistemi in hidranti – gasilni bazeni-nepokriti – gasilni bazeni-pokriti – ureditev črpališč-črpališča – drugi vodni viri <p>Vrste objektov</p> <ul style="list-style-type: none"> – delitev objektov po načinu gradnje (montažni objekti) – delitev objektov po gradbenih materialih – delitev objektov po namembnosti 			
TEHNIČNO REŠEVANJE	3	3	0
<p>Pojem nesreče</p> <ul style="list-style-type: none"> – naravna nesreča – tehnična nesreča – prometna nesreča <p>Poškodovanci v ruševinah</p> <ul style="list-style-type: none"> – zasuti – ukleščeni – ujeti 			

Varnostni ukrepi <ul style="list-style-type: none"> – zavarovanje kraja nezgode – varovanje reševalcev – varovanje ponesrečencev 			
GASILSKA TAKTIKA	31	6	25
<p>Gasilske formacije</p> <ul style="list-style-type: none"> – skupina (naloge članov v skupini) – oddelek (naloge članov v oddelku) – sprejemanje in izvajanje povelj <p>Prijava požara in priprava na intervencijo</p> <ul style="list-style-type: none"> – prijava požara in alarmiranje enote – prihod v gasilsko orodišče – oblačenje in opremljanje gasilcev za varno delo – oprema za intervencije – izvedba intervencije in povratek <p>Postopki in delo na požarišču</p> <ul style="list-style-type: none"> – osnove rokovanja z gasilniki, delo z ročniki, postavljanje cevovodov, osnovno delo gasilca na požarišču – izvajanje nalog reševanja in preiskovanja – opravljanje drugih nalog na intervenciji (manj zahtevnih) <p>Nevarnosti za gasilce pri delu in varno delo</p> <ul style="list-style-type: none"> – nevarnost visokih temperatur – nevarnost električnega toka – nevarnost eksplozije, rušenja – nevarne snovi <p>Spoznavanje požarnega okoliša društev</p> <ul style="list-style-type: none"> – informiranje o stanju na območju (gradnja, prometnice, energetske viri, komunikacije, vodni viri, črpališča in vodogradnje...) – informiranje o specifičnih objektih na območju delovanja in posredovanje na intervencijah 			
SKUPAJ UR	62	21	41

NADALJEVALNI TEČAJ ZA GASILCA

I. NAMEN

Prostovoljni gasilci morajo biti v skladu z Zakonom o gasilstvu usposobljeni za opravljanje nalog gašenja in reševanja v primeru požarov, naravnih in drugih nesreč.

II. CILJI USPOSABLJANJA

Cilj usposabljanja je gasilce dokončno usposobiti za izvajanje nalog gašenja in reševanja v primeru požara ter v primeru naravnih in drugih nesreč. Tečajniki se seznanijo z delovanjem gasilske organizacije in gasilskega društva, v procesu usposabljanja se naučijo opravljati naloge gašenja in reševanja v primeru požarov ali drugih tehničnih intervencij, seznanijo se z osnovami gorenja in gašenja, naučijo se ravnati z gasilsko tehniko in opremo in ju uporabljati. Seznanijo se z osnovami gasilske taktike.

III. OBLIKE USPOSABLJANJA

Usposabljanje se izvaja v obliki tečaja.

IV. UDELEŽENCI

Usposabljanja se udeležijo člani gasilske organizacije, ki želijo opravljati operativne naloge v gasilski enoti.

1. Pogoji za usposabljanje:

Nadaljevalnega tečaja za gasilca se lahko udeleži pripravnik, ki je uspešno opravil osnovni tečaj za gasilca in izpolnjuje pogoje za prostovoljnega gasilca v skladu z 19. členom Zakona o gasilstvu.

2. Število udeležencev:

Število udeležencev praviloma ne presega 30 tečajnikov. Skupine za praktično delo se oblikujejo kot oddelki z 9 gasilci ali kot zmanjšani oddelki s 7 gasilci.

V. NOSILCI IN IZVAJALCI USPOSABLJANJA

Nosilec usposabljanja je Gasilska zveza Slovenije.

Izvajalec usposabljanja je občinsko poveljstvo, ki mora 15 dni pred izvedbo tečaja od svoje gasilske zveze dobiti soglasje za izvedbo tečaja. Soglasje temelji na pogojih, ki jih morajo izpolnjevati predavatelji in tečajniki, ter na ustreznosti učnih sredstev in pripomočkov.

Učni program izvajajo predavatelji, ki morajo za strokovne predmete imeti čin gasilski častnik, za izvajanje praktičnih vaj pa vsaj čin nižji gasilski častnik. Za poučevanje splošnih

vsebin morajo predavatelji imeti najmanj V. stopnjo izobrazbe na področju, ki ga predavajo (kemija v gasilstvu, gradbeništvo, prva pomoč, elektrika).

Predavatelji naj opravijo tečaj specialnosti inštruktor ali predavatelj.

VI. KRAJ IN OBJEKTI USPOSABLJANJA

Teoretično usposabljanje se izvaja v učilnici, praktično pa na ustreznih površinah za izvajanje praktičnih vaj.

VII. ČAS TRAJANJA USPOSABLJANJA

Usposabljanje traja 99 ur, od tega je 50 ur teoretičnega in 49 ur praktičnega pouka.

VIII. UČNE VSEBINE

- organizacija gasilstva in pravne osnove
- varstvo in zdravje pri delu
- zaščita telesa in dihal
- prva pomoč
- požarna preventiva
- razvrščanje
- zaščita in reševanje
- elektrika
- vozila in oprema
- požar in nevarne snovi
- gradbeništvo in preskrba z gasilno vodo
- tehnično reševanje
- gasilska taktika

IX. UČNE METODE

Izvajalcem usposabljanja priporočamo naslednje učne metode:

- metodo predavanja
- metodo razgovora
- metodo demonstracije
- metodo praktičnih primerov
- praktično delo

Priporočamo tudi strokovno ekskurzijo.

X. UČNA SREDSTVA IN PRIPOMOČKI

Za izvajanje praktičnega dela usposabljanja mora imeti organizator na razpolago gasilno vozilo in gasilno vozilo s cisterno s pripadajočo opremo. Za izvajanje teoretičnega dela

usposabljanja so priporočljiva avdiovizualna sredstva (računalnik, projektor, grafoskop in videorekorder).

XI. PREVERJANJE ZNANJA

Preverjanje znanja se opravi iz vseh predmetov. Preverjanje znanja je lahko ustno ali pisno. Znanje kandidatov se ocenjuje z ocenami od 1 do 5, s poudarkom na opisnem ocenjevanju (nezadostno, zadostno, dobro, prav dobro, odlično). Praktični del se ocenjuje pri izvajanju vaj.

XII. FINANCIRANJE

Usposabljanje se financira v skladu z določili Zakona o gasilstvu in na podlagi programa dela iz proračuna občine.

XIII. NAVODILO

Teoretični del usposabljanja naj poteka v učilnici. Razporeditev klopi naj bo prilagojena izobraževanju odraslih. Praktično usposabljanje naj bo povezano z uporabo gasilske tehnike in opreme ob izvajanju posameznih vaj, ki od tečajnikov zahtevajo obvladanje različnih veščin in znanj. Vaje naj bodo zasnovane tako, da se bodo tečajniki seznanili z značilnostmi in nevarnostmi posameznih vrst intervencij. Poseben poudarek je potrebno nameniti uporabi osebnih zaščitnih sredstev.

XIV. LITERATURA

1. različni avtorji, Priročnik za gasilca, Gasilska zveza Slovenije, Ljubljana 1998.
2. Janez Groboljšek, Priročnik o razvrščanju, Gasilska zveza Slovenije, Ljubljana 1995
3. Posamezna gradiva, ki jih pripravijo predavatelji

UČNI NAČRT ZA POSAMEZNE VSEBINE

VSEBINE	SK.	P	V
ORGANIZACIJA GASILSTVA IN PRAVNE OSNOVE	5	5	0
Organizacija gasilstva in pravne osnove			
– naloge gasilstva			
– vrsta gasilstva			
– gasilsko društvo			
– gasilska enota			
– naloge lokalne skupnosti			
– obveznosti prebivalcev			
– delovna delitev			
– navodila gasilske službe			
Pravice in obveznosti gasilcev			

<ul style="list-style-type: none"> – pogoji za prostovoljnega gasilca – zavarovanje prostovoljnega gasilca in pravice ob poškodbah – pravice in dolžnosti prostovoljnega gasilca – opravljanje gasilske službe <p>Pravila gasilske službe</p> <ul style="list-style-type: none"> – gasilska služba – članstvo v prostovoljni gasilski enoti – izjava ob vstopu v prostovoljno gasilsko enoto – gasilski znak, oznake činov in položajnih funkcij v prostovoljnem gasilstvu – medsebojni odnosi gasilcev 			
ZAŠČITA TELESA IN DIHAL	8	4	4
<p>Naprave za zaščito dihal</p> <ul style="list-style-type: none"> – splošna delitev naprav – filtrski aparati <ul style="list-style-type: none"> – mejne koncentracije snovi v zraku, mejna koncentracija kisika v zraku) – cevni aparati – aparat s kisikom- poudarek za enote ki jih imajo <ul style="list-style-type: none"> – sestavni deli, delovanje, prednosti oziroma slabosti pred IDA na komprimiran zrak – aparati s komprimiranim zrakom – normalni tlak IDA – nadtlačni IDA <p>Sestavni deli aparata na zrak</p> <ul style="list-style-type: none"> – tlačna posoda <ul style="list-style-type: none"> – zgradba, izdelava, podatki, testiranja, tipi – nosilec – reducirni ventil <ul style="list-style-type: none"> – namen, delovanje, varnostni ventil, sistem varnosti – visokotlačni in srednje tlačni vodi <ul style="list-style-type: none"> – zgradba, primer okvare – varnostne naprave: manometer, piščal – pljučni avtomat <ul style="list-style-type: none"> – namen, delovanje – naramnice in pritrditveni trakovi – maska <ul style="list-style-type: none"> – tipi mask, sestava, delovanje, dodatki k maski, testiranje mask <p>Tipi aparatov</p> <ul style="list-style-type: none"> – aparati, ki so tipizirani v Sloveniji – aparati, ki niso tipizirani v Sloveniji <p>Zmožnosti aparatov</p> <ul style="list-style-type: none"> – kompatibilnost 			

<ul style="list-style-type: none"> – priključki – pogoji dela <p>Vzdržljivost aparatov</p> <ul style="list-style-type: none"> – glede na material – glede na tip <p>Vzdrževanje IDA</p> <ul style="list-style-type: none"> – časovna obdobja za servise IDA – razpoznavni znaki dotrajanosti – osnovno čiščenje IDA – hranjenje IDA – osnovno čiščenje maske – najpogostejše okvare pri IDA 			
PRVA POMOČ	5	1	4
<ul style="list-style-type: none"> – prva pomoč (PP) in nujna medicinska pomoč (NMP) – reševalna veriga – vloga gasilcev pri nudenju prve pomoči – življenjske funkcije – smrt – pet neposrednih nevarnosti – osnovni položaji bolnikov in poškodovancev (B / P) – intervencije z več nenadno obolelimi oz. poškodovanimi – triaža – temeljni postopki oživljanja odraslega in otroka – mehanske poškodbe (zaustavljanje krvavitev, oskrba rane, zlomi, zvini in izpahi) – opekline – pregrevanje telesa – podhladitev – zastrupitve (CO, cianidi...) 			
POŽARNA PREVENTIVA	5	5	0
<p>Pasivna požarna zaščita</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojem pasivne požarne zaščite – osnovni elementi pasivne požarne zaščite <ul style="list-style-type: none"> – vzrok požara – požarna nevarnost – načelo preventive <p>Vzroki požarov - najpogostejši vzroki požarov in načini povzročitve</p> <ul style="list-style-type: none"> - požari v RS (najmanj dve letno obdobje) - večji požari izven RS 			

<ul style="list-style-type: none"> - vzroki požarov glede na način povzročitve - vzroki požarov ki nastanejo zaradi naravnih pojavov - vzroki požarov ki jih povzroči človeški faktor - vzroki požarov ki nastanejo zaradi gradbenih pomanjkljivosti 			
RAZVRŠČANJE	6	1	5
Ponovitev osnovnega programa Ponovitev vaj osnovnega tečaja Vaja z vodom <ul style="list-style-type: none"> – zborne ureditve voda – razvrščanje v četverostop Vaje s četo <ul style="list-style-type: none"> – zborne ureditve čete – črta kolon vodov – kolona po štiri 			
ZAŠČITA IN REŠEVANJE	2	2	0
Ogroženost zaradi naravnih in drugih nesreč <ul style="list-style-type: none"> – naravne nesreče – druge nesreče – industrijske nesreče Naravne in druge nesreče v požarnem okolišu PGD Informacijski sistemi o naravnih in drugih nesrečah			
ELEKTRIKA	2	2	0
Osnovni pojmi elektrotehnike Nevarnost električnega toka Zaščitni ukrepi pred električnim tokom <ul style="list-style-type: none"> – napetost koraka – napetost dotika Varnostni ukrepi pri gašenju v bližini električnega omrežja Reševanje ponesrečenca pri nesreči z električnim tokom			
VOZILA IN OPREMA	11	4	7
Poseben poudarek je potrebno nameniti uporabi osebnih zaščitnih sredstev. Tečajniki se spoznajo z osnovami in utrdijo znanje, pridobljeno na začetnem tečaju. Še posebej morajo spoznati praktično uporabo vozil in opreme. Utrditi morajo primerno terminologijo - <u>slovenske izraze za posamezne dele vozil in opreme.</u>			

<p>Spoznajo tudi osnove vzdrževanja vozil in opreme.</p> <p>Naprave za obveščanje javljanje in alarmiranje in logistično vodenje akcij</p> <ul style="list-style-type: none"> – neizbirno alarmiranje, – izbirno alarmiranje, – naprave za zveze <p>Osebna zaščitna oprema (opis in uporaba)</p> <ul style="list-style-type: none"> – gasilska zaščitna obleka <ul style="list-style-type: none"> - oblika in kroj osebne zaščitne obleke - osnove zaščite – gasilska čelada – gasilski škornji in visoki čevlji – gasilske zaščitne rokavice – gasilski zaščitni pas – gasilska sekirica – signalna piščalka <p>Oprema za pretok gasilnih sredstev</p> <ul style="list-style-type: none"> – delovna črpalka – pomožna črpalka – cev – spojno prilagoditveni element – dozirno mešalna naprava – ročnik – ostali pripomoček – oprema za gašenje s peno <p>Gasilni aparati</p> <ul style="list-style-type: none"> – voda – pena – prah – ogljikov dioksid – ostali <p>Gasilska vozila</p> <p>Označevanje in opis tipiziranih vozil in opreme</p> <p>Pripomočki za reševanje iz višin</p> <ul style="list-style-type: none"> – lestev – avtomobilska hidravlična lestev – ostali pripomočki <p>Samodejne gasilne naprave (opisno)</p> <ul style="list-style-type: none"> – sistemi za samodejno javljanje – sistemi za samodejno gašenje 			
---	--	--	--

<p>Naprave za tehnično reševanje (opisno)</p> <ul style="list-style-type: none"> – osvetljevanje, – rezanje, dvigovanje, razpiranje, – zajezitev in prečrpavanje nevarnih snovi, – reševanje iz vode, – reševanje iz ruševin 			
POŽAR IN NEVARNE SNOVI	5	5	0
<p>Definicija požara in eksplozije.</p> <p>Pogoji za gorenje, požarni trikotnik, požarni tetraeder. Oksidacija kot kemijski proces.</p> <p>Agregatna stanja in načini gorenja (plini, tekočine, trdne snovi). Primer gorenja sveče.</p> <p>Produkti gorenja in nevarnosti za gasilca in okolje (trdni, plinasti, toplota)</p> <p>Prenos toplote pri požaru (prevajanje, prehod, sevanje),</p> <p>Požarna dinamika v prostoru in izven.</p> <ul style="list-style-type: none"> – faze požara – hitrost zgorevanja – vpliv snovi, materialov in prezračevanja na požar – osnove požara v zgradbah, rezervoarjih, transportu in naravnem okolju – samovžig <p>Eksplozije (razdelitev, pogoji, nastanek, posledice, eksplozijske meje in območje)</p> <ul style="list-style-type: none"> – prašne eksplozije – prostorsko kontrolirane in nekontrolirane eksplozije – BLEVE <p>Gašenje kot obraten proces gorenja</p> <ul style="list-style-type: none"> – vrste in učinki gasilnih sredstev – uporabnost gasil, prednosti, slabosti in nevarnosti <p>Nevarne snovi</p> <ul style="list-style-type: none"> – definicija in razdelitev – osnovno označevanje – osnovne nevarnosti in pomen osebnih zaščitnih sredstev 			
GRADBENIŠTVO IN PRESKRBA Z GASILNO VODO	14	10	4
<p>Stavbne konstrukcije</p> <ul style="list-style-type: none"> – temelji – vrste temeljev 			

<ul style="list-style-type: none"> - način izvedbe - vertikalne konstrukcije <ul style="list-style-type: none"> - zidane stene - montažne stene SENDVIČ STENE - stebri - požarni zidovi - odprtine - horizontalne konstrukcije <ul style="list-style-type: none"> - leseni stropi - obokani stropi - betonski stropi - leseni nosilci - betonski nosilci - jekleni nosilci - ostrešja <ul style="list-style-type: none"> - lesena - betonska - kovinska - kritine SENDVIČ STREHE <ul style="list-style-type: none"> - slamnate - lesene - bitumensko kartonske - opečene - betonske - azbestno cementne - kamene - kovinske na opažu - kovinske samonosne - stopnišča POŽARNE STOPNICE <ul style="list-style-type: none"> - oblike - materiali - dvigala (uporaba dvigal za intervencijo) <ul style="list-style-type: none"> - jaški - strojne naprave - dimniki, ventilacija 			
TEHNIČNO REŠEVANJE	3	3	0
Oblike ruševin <ul style="list-style-type: none"> - popolna ruševina <ul style="list-style-type: none"> - simetrična kupasta - asimetrična kupasta - delna ruševina <ul style="list-style-type: none"> - poševna ravnina - slojasta ruševina - lastovičje gnezdo - prostor v ruševini 			

<ul style="list-style-type: none"> - poškodovan prostor - zasut prostor - z zasutimi izhodi - napolnjen prostor <p>Izvidništvo</p> <ul style="list-style-type: none"> - zbiranje informacij - prisluškovanje <ul style="list-style-type: none"> - mehansko - elektronsko - s pomočjo psov - preiskovanje ruševin - drugi načini <p>Reševanje</p> <ul style="list-style-type: none"> - odkopavanje <ul style="list-style-type: none"> - način - orodja - dviganje bremen <ul style="list-style-type: none"> - vzvod - orodja - vzvod - postopek - rezanje <ul style="list-style-type: none"> - ročno - orodja - ročno - postopki <p>Pomožne konstrukcije</p> <ul style="list-style-type: none"> - materiali - vezna sredstva <p>Transport ponesrečenca</p> <ul style="list-style-type: none"> - vlačenje <ul style="list-style-type: none"> - priprava - izvedba - spuščanje <ul style="list-style-type: none"> - vertikalno <ul style="list-style-type: none"> - priprava - izvedba - z drsenjem <ul style="list-style-type: none"> - priprava - izvedba - s preklopom <ul style="list-style-type: none"> - priprava - izvedba 			
GASILSKA TAKTIKA	33	8	25
<p>Gasilske formacije</p> <ul style="list-style-type: none"> - delo skupine na mestu intervencije in njene naloge - delo oddelka in naloge gasilcev na intervenciji - sprejemanje in izvajanje povelj (voditi oz. biti voden) 			

<p>Taktični operativni postopki gasilcev</p> <ul style="list-style-type: none"> – delo gasilcev na intervenciji ob požaru na objektu (gašenje, reševanje, preiskovanje, prezračevanje) – delo gasilcev na intervenciji ob požaru v naravi – delo gasilcev na intervenciji ob tehničnem posredovanju – delo gasilcev na intervenciji ob razlitju nevarne snovi – delo gasilcev na intervenciji na poplavih – delo gasilcev na intervenciji ob požaru na objektu <p>Nevarnosti za gasilce pri delu oz. v posameznih vrstah intervencij (razširitev požara, rušenja, eksplozije, zastrupitve, zadužitve, sevanja, udara električnega toka)</p> <p>Alarmiranje in postopki ob alarmiranju</p> <ul style="list-style-type: none"> – oblike alarmiranja gasilskih enot – oblike alarmiranja gasilcev v društvih <p>Gašenje in tehnike gašenja</p> <ul style="list-style-type: none"> – gašenje z vodo – gašenje peno – gašenje s CO² – gašenje s prahom <p>Uvajanje v sistem vodenja – IPS</p>			
SKUPAJ	99	50	49

TEČAJ ZA VODJO SKUPINE

I. NAMEN

Prostovoljni gasilci morajo biti v skladu z Zakonom o gasilstvu usposobljeni za opravljanje nalog gašenja in reševanja v primeru požarov, naravnih in drugih nesreč.

II. CILJI USPOSABLJANJA

Cilj usposabljanja je gasilca usposobiti za izvajanje nalog vodenja skupine. Tečajniki se seznanijo z osnovami zakonodaje s področja požarnega varstva, gasilstva in z normativnimi akti gasilske organizacije. Tečajniki v procesu usposabljanja razširijo svoje znanje o gasilski opremi in tehniki, obenem pa spoznajo taktične in tehnične smernice za uspešno opravljanje gasilskih intervencij in vodenje gasilske skupine.

III. OBLIKE USPOSABLJANJA

Usposabljanje se izvaja v obliki tečaja.

IV. UDELEŽENCI

Usposabljanja se udeležijo člani gasilske organizacije, ki so uspešno in aktivno delovali v činu gasilec in želijo opravljati naloge vodje skupine.

1. Pogoji za usposabljanje:

Tečaja za vodjo skupine se lahko udeleži gasilec, ki ima najmanj 2 leti aktivnega staža s činom gasilec.

Kandidati morajo biti psihofizično in zdravstveno sposobni opravljati operativne naloge v gasilstvu.

Tečajniki morajo s 60% uspehom opraviti sprejemno testiranje iz vsebine za gasilca.

2. Število udeležencev:

Število udeležencev naj praviloma ne presega 30 tečajnikov. Skupine za praktično delo naj bodo oblikovane kot oddelki z 9 gasilci ali kot zmanjšani oddelki s 7 gasilci.

V. NOSILCI IN IZVAJALCI USPOSABLJANJA

Nosilec usposabljanja je Gasilska zveza Slovenije.

Izvajalec usposabljanja je lokalna gasilska zveza.

Učni program izvajajo predavatelji, ki morajo za strokovne predmete imeti čin višji gasilski častnik, za izvajanje praktičnih vaj pa vsaj čin gasilski častnik. Za poučevanje splošnih vsebin

morajo predavatelji imeti najmanj V. stopnjo izobrazbe na področju, ki ga predavajo (kemija v gasilstvu, gradbeništvo, prva pomoč, elektrika)

Priporočljivo je, da predavatelji teoretičnega dela usposabljanja opravijo tečaj specialnosti predavatelj, predavatelji praktičnega dela pa tečaj specialnosti inštruktor.

VI. KRAJ IN OBJEKTI USPOSABLJANJA

Teoretično usposabljanje se izvaja v učilnici, praktično pa na ustreznih površinah za izvajanje praktičnih vaj.

VII. ČAS TRAJANJA USPOSABLJANJA

Usposabljanje traja 56 ur, od tega je 41 ur teoretičnega in 15 ur praktičnega pouka.

VIII. UČNE VSEBINE

- organizacija gasilstva in pravne osnove
- vzgoja osebnosti gasilca
- izobraževanje
- varstvo in zdravje pri delu
- zaščita in reševanje
- požarna preventiva
- razvrščanje
- elektrika
- radijske zveze
- vozila in oprema
- gradbeništvo in preskrba z gasilno vodo
- tehnično reševanje
- gasilska taktika

IX. UČNE METODE

Izvajalcem usposabljanja priporočamo naslednje učne metode:

- metodo predavanja
- metodo razgovora
- metodo demonstracije
- metodo praktičnih primerov
- praktično delo

Priporočamo tudi strokovno ekskurzijo.

X. UČNA SREDSTVA IN PRIPOMOČKI

Za izvajanje praktičnega dela usposabljanja mora imeti organizator na razpolago gasilno vozilo in gasilno vozilo s cisterno s pripadajočo opremo. Za izvajanje teoretičnega dela usposabljanja so priporočljiva avdiovizualna sredstva (računalnik, projektor, grafoskop in videorekorder).

XI. PREVERJANJE ZNANJA

Preverjanje znanja se opravi iz vseh predmetov. Preverjanje znanja je lahko ustno ali pisno, pri čemer se lahko upošteva značilnost posameznih predmetov. Znanje kandidatov se ocenjuje z ocenami od 1 do 5, s poudarkom na opisnem ocenjevanju (nezadostno, zadostno, dobro, prav dobro, odlično). Praktični del se ocenjuje pri izvajanju vaj.

XII. FINANCIRANJE

Usposabljanje se financira v skladu z določili Zakona o gasilstvu in na podlagi programa dela iz proračuna občine.

XIII. NAVODILO

Teoretični del usposabljanja poteka v učilnici. Razporeditev klopi naj bo prilagojena izobraževanju odraslih. Praktično usposabljanje naj bo povezano z uporabo gasilske tehnike in opreme ob izvajanju posameznih vaj, ki od tečajnikov zahtevajo obvladanje različnih veščin in znanj. Vaje naj bodo zasnovane tako, da se bodo tečajniki seznanili z značilnostmi in nevarnostmi posameznih vrst intervencij. Poseben poudarek je potrebno nameniti nalogam vodenja skupine.

XIV. LITERATURA

1. Milan Vrhovec, Gasilska taktika, Gasilska zveza Slovenije, Ljubljana 1984.
2. različni avtorji: Priročnik za gasilca, Gasilska zveza Slovenije, Ljubljana 1998
3. Matjaž Verbič, Bojan Kovačič, Tehnika I-IV, Gasilska zveza Slovenije, Ljubljana 2004
4. Bojan Grm, Boris Stevanovič, Kemija v gasilstvu, Gasilska zveza Slovenije, Ljubljana 2002
5. Posamezna gradiva, ki jih pripravijo predavatelji.
6. Janez Groboljšek, Priročnik o razvrščanju, Gasilska zveza Slovenije, Ljubljana 1995
7. Strokovni članki v Letnem gasilskem priročniku in reviji Gasilec.

UČNI NAČRT ZA POSAMEZNE VSEBINE

VSEBINE	SK.	P	V
ORGANIZACIJA GASILSTVA IN PRAVNE OSNOVE	5	5	0
Pregled organizacije gasilstva ter zakonodaje in drugih predpisov s področja gasilstva in požarnega varstva			
Zakon o gasilstvu			
Definicija gasilstva			
– naloge gasilstva			
– pojmi in njihove razlage			
– naloge lokalnih skupnosti			
– financiranje gasilstva			

<ul style="list-style-type: none"> – dolžnosti lastnikov oz. uporabnikov <p>Zakon o društvih</p> <p>Organizacija gasilstva</p> <ul style="list-style-type: none"> – kratka zgodovina gasilstva <p>Pravila gasilske službe</p> <ul style="list-style-type: none"> – članstvo – izjava – vodenje prostovoljnih gasilskih organizacij – pravila in dolžnosti – gasilski znaki, oznake, čini in položaji – javne gasilske prireditve in praznovanja – operativna organiziranost <p>Statuti</p> <ul style="list-style-type: none"> – Gasilske zveze Slovenije – gasilskih zvez – PGD – statut občine (tisti del, ki zadeva gasilstvo, zaščito in reševanje) <p>Pravilniki in pravila</p> <ul style="list-style-type: none"> – pravilnik o priznanjih in odlikovanjih GZS – pravila mladinskega sveta – pravilnik mladinskih komisij <p>Administracija v gasilstvu</p> <ul style="list-style-type: none"> – evidenca osebnih podatkov – vodenje zapisnikov – pisanje kronike – vodenje blagajniškega poslovanja – delovodniki in korespondenca – statistika – vodenje inventure – druga administracija 			
VZGOJA OSEBNOSTI GASILCA	2	2	0

<p>Motivi prostovoljnega gasilca</p> <ul style="list-style-type: none"> – značilnosti gasilske organizacije – vrednote gasilske organizacije – vrednotenje samega sebe: <ul style="list-style-type: none"> – pozitivno vrednotenje – negativno vrednotenje – izražanje negativnih vrednot v naši družbi (agresivnost, škodoželjnost,...) – pozitivne vrednote v naši družbi (humanitarnost, povezovanje ljudi, spoznavanje sočloveka,...) – gasilec – njegove vrline (vztrajnost, marljivost, pozitiven odnos do sebe, okolice,..) <p>Skupinsko delo:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nastanek skupine – pogoji za delovanje skupine (empatija, enakopravnost, rigidnost) <p>Vodenje skupine:</p> <ul style="list-style-type: none"> – direktivni stil vodenja – inštruktorski stil vodenja – podporni stil vodenja – delegatski stil vodenja <p>Konfliktne situacije:</p> <ul style="list-style-type: none"> – medsebojni odnosi (agresivnost, altruizem) – stališča, prepričanja, predsodki – vrednote (hedonske, potenčne, moralne, izpolnitvene) – stresi in krize – premagovanje frustracij, konfliktov, stresov in kriz 			
IZOBRAŽEVANJE	2	2	0
<p>Vrste izobraževanj (temeljno, dopolnilno, permanentno)</p> <p>Programi izobraževanj prostovoljnih gasilcev</p> <p>Osnove izobraževanj odraslih</p> <p>Motivacija za izobraževanje</p>			
VARSTVO IN ZDRAVJE PRI DELU	2	2	0
<p>Osnovni namen in cilj varnosti in zdravja pri delu v gasilstvu: kaj je varnost, kaj je zdravje</p> <p>Izjava o varnosti z oceno tveganja: namen in cilj</p> <p>Pravice in dolžnosti vodij skupin iz varnosti in zdravja pri delu</p>			

<p>Utrujenost - preprečevanje in odpravljanje</p> <p>Aktivni in pasivni počitek, stimulacija, dodajanje snovi telesu, dehidracija</p> <p>Dolžnosti vodij ob nastanku poškodbe pri delu</p> <p>Osebna varovalna oprema - osnovni namen in cilj uporabe</p> <p>Ročno dviganje bremen-načini dvigovanja, maksimalne obremenitve telesa...</p> <p>Ročno dvigovanje bremen - praktični primeri dvigovanja bremen</p> <p>Delo na višini - obvezna uporaba osebne varovalne opreme</p> <p>Delo na višini - pravilna uporaba lestev</p> <p>Varno delo na intervencijah</p>			
ZAŠČITA TELESA IN DIHAL	3	2	1
<p>Razlike v aparatih</p> <ul style="list-style-type: none"> - razlike med posameznimi tipi aparatov - prednosti in pomanjkljivosti različnih tipov aparatov - analiza karakteristik posameznih aparatov <p>Dodatne zmožnosti, ki jih aparati nudijo</p> <ul style="list-style-type: none"> - dodatne varnostne naprave, signalizacija, svetloba - elektronski dodatki pri aparatu - aktivacijski ključi <p>Naprave, ki služijo kot pripomoček pri delu z IDA</p> <ul style="list-style-type: none"> - opozorilne table - kamere <p>Spoznavanje kompresorja za polnjenje tlačnih posod</p> <p>Predpisi na področju servisiranja in vzdrževanja IDA</p> <p>Predpisi glede nošenja in uporabnika IDA</p>			
POŽARNA PREVENTIVA	3	3	0
<p>Aktivna požarna zaščita</p> <ul style="list-style-type: none"> - prenosne naprave in oprema za gašenje - osnovni elementi aktivne požarne zaščite <ul style="list-style-type: none"> - vrste javljalnikov glede na medij, ki ga zaznavajo - osnovna razdelitev elementov aktivne požarne zaščite glede na vrsto gasila - osnovni elementi odvoda dima in toplote 			

Pasivna požarna zaščita <ul style="list-style-type: none"> – vgrajeni elementi pasivne požarne zaščite – požarna odpornost konstrukcij Vzroki požarov - najpogostejši vzroki požarov v stanovanjskih objektih in kmečko gospodarskih objektih <ul style="list-style-type: none"> – požari v RS (najmanj dveletno obdobje) – vzroki požarov glede na način povzročitve – vzroki požarov, ki nastanejo zaradi naravnih pojavov – vzroki požarov, ki jih povzroči človeški faktor – vzroki požarov, ki nastanejo zaradi gradbenih pomanjkljivosti 			
RAZVRŠČANJE	4	2	2
Preučevanje Pravil o razvrščanju Izvajanje vaj po Pravilih o razvrščanju Praktično vodenje skupine			
ZAŠČITA IN REŠEVANJE	3	3	0
Sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami Temeljne naloge sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami Dolžnosti in pravice državljanov, pristojnosti Programiranje in načrtovanje (normativna ureditev), organiziranje in izvajanje, financiranje			
ELEKTRIKA	2	2	0
Osnove električnih inštalacij in naprav Elektroenergetski objekti in naprave Statična elektrika, nevarnost statične elektrike in ukrepi za odvod Postopki in ukrepi pri izključitvi električne napetosti			
RADIJSKE ZVEZE	3	2	1
Vrsta radijskih naprav v gasilstvu <ul style="list-style-type: none"> – splošni opis Prenosna radijska postaja <ul style="list-style-type: none"> – osnove vzpostavljanja zvez v gasilstvu Delo s prenosno postajo			

Delo v sistemu radijskih zvez ZARE			
VOZILA IN OPREMA	9	3	6
<p>Tečajniki razširijo znanje s področja vozil in opreme. Opremo spoznajo do te stopnje, da se lahko sami odločajo o izbiri posameznih delov le-te.</p> <p>Oprema za pretok gasilnih sredstev</p> <ul style="list-style-type: none"> – delovna črpalka – delovanje centrifugalne črpalke – sesalna naprava – pomožna črpalka (črpalka za črpanje nevarnih snovi, potopna črpalka...) – cev, vzdrževanje cevi – spojno prilagoditveni element – dozirno mešalna naprava – ročnik – ostali pripomočki – oprema za gašenje s peno. <p>Gasilni aparati</p> <ul style="list-style-type: none"> – voda – pena – prah – ogljikov dioksid – ostali – servisiranje gasilnih aparatov <p>Gasilska vozila</p> <ul style="list-style-type: none"> – tipizacija – standardizacija – opis tipiziranih vozil in opreme – gasilsko vozilo GV1 1+5; GV2 1+8, GVV1 1+5, GVV-2 – gasilsko vozilo s cisterno GVC 16/15 1+5; GVC 16/25 1+5, GVC 24/50 1+2 – delo z gasilskimi vozili <p>Pripomočki za reševanje iz višin</p> <ul style="list-style-type: none"> – lestve, postavljanje lestev – avtomobilske hidravlične lestve, – ostali pripomočki za reševanje iz višin <p>Naprave za tehnično reševanje</p> <ul style="list-style-type: none"> – osvetljevanje – rezanje, dvigovanje, razpiranje – zajezitev in prečrpavanje nevarnih snovi – reševanje iz vode – reševanje iz ruševin 			

GRADBENIŠTVO IN PRESKRBA Z GASILNO VODO	5	5	0
Instalacije <ul style="list-style-type: none"> – strelovod – električna instalacija – vodovodna instalacija – kanalizacija-vertikalna – kanalizacija-horizontalna – plinska instalacija – rezervno napajanje (agregat, ups) – sprinklerske instalacije – zasilna razsvetljava – odvod dima in toplote, sistemi in oprema 			
TEHNIČNO REŠEVANJE	3	3	0
Pojem nesreče <ul style="list-style-type: none"> – naravna nesreča – tehnična nesreča – prometna nesreča Izvidništvo <ul style="list-style-type: none"> – zbiranje informacij – prisluškovanje <ul style="list-style-type: none"> - mehansko - elektronsko – s pomočjo psov – preiskovanje ruševin – drugi načini Reševanje <ul style="list-style-type: none"> – odkopavanje <ul style="list-style-type: none"> - način - stroji – dviganje bremen <ul style="list-style-type: none"> - hidravlično - orodja - hidravlično - postopki - pnevmatično - orodja - pneumatično - postopki – rezanje <ul style="list-style-type: none"> - ročno – orodja in postopki - strojno - orodja in postopki - plamensko - orodja in postopki Pomožne konstrukcije <ul style="list-style-type: none"> – trinožec – dvonožec – jambor – konzola Varnostni ukrepi			

<ul style="list-style-type: none"> – zavarovanje kraja nezgode – varovanje reševalcev – varovanje ponesrečencev 			
GASILSKA TAKTIKA	10	5	5
<p>Gasilske formacije</p> <ul style="list-style-type: none"> – delo vodje skupine na mestu intervencije in njegove naloge – delo oddelka in naloge gasilcev na intervenciji <p>Taktični operativni postopki gasilcev</p> <ul style="list-style-type: none"> – delo gasilcev na intervenciji ob požaru na objektu (gašenje, reševanje, preiskovanje, prezračevanje) – delo gasilcev na intervenciji ob požaru v naravi – delo gasilcev na intervenciji ob tehničnem posredovanju – delo gasilcev na intervenciji ob razlitju nevarne snovi – delo gasilcev na intervenciji na poplavih – delo gasilcev na intervenciji ob požaru na objektu 			
SKUPAJ	59	41	15

TEČAJ ZA VODJO ENOTE

I. NAMEN

Prostovoljni gasilci morajo biti v skladu z Zakonom o gasilstvu usposobljeni za opravljanje nalog gašenja in reševanja v primeru požarov, naravnih in drugih nesreč.

II. CILJI USPOSABLJANJA

Cilj usposabljanja je gasilca usposobiti za izvajanje nalog vodenja enote. Tečajniki dopolnijo svoje znanje s področja zakonodaje. Seznanijo se z osnovami vzgoje in usposabljanja gasilskega kadra. Učni program zajema tudi osnove vodenja gasilske intervencije. Po končanem usposabljanju je tečajnik usposobljen za vodjo enote.

III. OBLIKE USPOSABLJANJA

Usposabljanje se izvaja v obliki tečaja.

IV. UDELEŽENCI

Usposabljanja se udeležijo člani gasilske organizacije, ki so uspešno in aktivno delovali kot vodje skupine in želijo opravljati naloge vodje enote.

1. Pogoji za usposabljanje:

Tečaja za vodjo enote se lahko udeleži gasilec, ki ima najmanj 2 leti aktivnega staža kot vodja skupine.

Kandidati morajo biti psihofizično in zdravstveno sposobni opravljati operativne naloge v gasilstvu.

Tečajniki morajo s 60% uspehom opraviti sprejemno testiranje iz vsebine za vodjo skupine.

2. Število udeležencev:

Število udeležencev naj praviloma ne presega 30 tečajnikov. Skupine za praktično delo naj bodo oblikovane kot oddelki z 9 gasilci ali kot zmanjšani oddelki s 7 gasilci.

V. NOSILCI IN IZVAJALCI USPOSABLJANJA

Nosilec usposabljanja je Gasilska zveza Slovenije.

Izvajalec usposabljanja je lokalna gasilska zveza.

Učni program izvajajo predavatelji, ki morajo za strokovne predmete imeti čin višji gasilski častnik, za izvajanje praktičnih vaj pa vsaj čin gasilski častnik. Za poučevanje splošnih vsebin

morajo predavatelji imeti najmanj V. stopnjo izobrazbe na področju, ki ga predavajo (kemija v gasilstvu, gradbeništvo, prva pomoč, elektrika).

Priporočljivo je, da predavatelji teoretičnega dela usposabljanja opravijo tečaj specialnosti predavatelj, predavatelji praktičnega dela pa tečaj specialnosti inštruktor.

VI. KRAJ IN OBJEKTI USPOSABLJANJA

Teoretično usposabljanje se izvaja v učilnici, praktično pa na ustreznih površinah za izvajanje praktičnih vaj.

VII. ČAS TRAJANJA USPOSABLJANJA

Usposabljanje traja 87 ur, od tega je 62 ur teoretičnega in 25 ur praktičnega pouka.

VIII. UČNE VSEBINE

- organizacija gasilstva in pravne osnove
- vzgoja osebnosti gasilca
- izobraževanje
- varstvo in zdravje pri delu
- zaščita telesa in dihal
- požarna preventiva
- razvrščanje
- elektrika
- informatika
- radijske zveze
- strojništvo
- vozila in oprema
- požar in nevarne snovi
- gradbeništvo in preskrba z gasilno vodo
- tehnično reševanje
- gasilska taktika

IX. UČNE METODE

Izvajalcem usposabljanja priporočamo naslednje učne metode:

- metodo predavanja
- metodo razgovora
- metodo demonstracije
- metodo praktičnih primerov
- praktično delo

Priporočamo tudi strokovno ekskurzijo.

X. UČNA SREDSTVA IN PRIPOMOČKI

Za izvajanje praktičnega dela usposabljanja mora imeti organizator na razpolago gasilno vozilo in gasilno vozilo s cisterno s pripadajočo opremo. Za izvajanje teoretičnega dela usposabljanja so priporočljiva avdiovizualna sredstva (projektor, računalnik, grafoskop in videorekorder).

XI. PREVERJANJE ZNANJA

Preverjanje znanja se opravi iz vseh predmetov. Pri tem se lahko uporablja kombinirano pisno in ustno preverjanje znanja glede na značilnost posameznih predmetov. Znanje kandidatov se ocenjuje z ocenami od 1 do 5, s poudarkom na opisnem ocenjevanju (nezadostno, zadostno, dobro, prav dobro, odlično). Praktični del se ocenjuje pri izvajanju vaj.

Tečajnik mora tudi pripraviti zaključno nalogo s področja gasilske taktike. Naloga zajema delo gašenja in reševanja gasilske enote in jo tečajnik zagovarja na izpitu gasilske taktike.

XII. FINANCIRANJE

Usposabljanje se financira v skladu z določili Zakona o gasilstvu in na podlagi programa dela iz proračuna občine.

XIII. NAVODILO

Teoretični del usposabljanja poteka v učilnici. Razporeditev klopi naj bo prilagojena izobraževanju odraslih. Praktično usposabljanje naj bo povezano z uporabo gasilske tehnike in opreme ob izvajanju posameznih vaj, ki od tečajnikov zahtevajo obvladanje različnih veščin in znanj. Vaje naj bodo zasnovane tako, da se bodo tečajniki seznanili z značilnostmi in nevarnostmi posameznih vrst intervencij. Poseben poudarek je potrebno nameniti nalogam vodenja enote in vodenja intervencije.

Praktične vaje naj se izvajajo v oddelkih, ki jih vodijo tečajniki.

XIV. LITERATURA

1. Milan Vrhovec, Gasilska taktika, Gasilska zveza Slovenije, Ljubljana, 1984.
2. Matjaž Verbič, Bojan Kovačič, Tehnika I-IV, Gasilska zveza Slovenije, Ljubljana 2004
3. Bojan Grm, Boris Stevanovič, Kemija v gasilstvu, Gasilska zveza Slovenije, Ljubljana 2002
4. Franc Černelič, Gasilsko tehnično reševanje, Gasilska zveza Slovenije, Ljubljana 1991.
5. Posamezna gradiva, ki jih pripravijo predavatelji.
6. Janez Groboljšek, Priročnik o razvrščanju, Gasilska zveza Slovenije, Ljubljana 1995
7. Strokovni članki v Letnem gasilskem priročniku in reviji Gasilec.

UČNI NAČRT ZA POSAMEZNE VSEBINE

VSEBINE	SK.	P	V
ORGANIZACIJA GASILSTVA IN PRAVNE OSNOVE	4	4	0
<p>Pregled organizacije gasilstva in zakonodaje ter drugih predpisov s področja gasilstva in požarnega varstva</p> <p>Zakon o gasilstvu</p> <p>Definicija gasilstva</p> <ul style="list-style-type: none"> – naloge gasilstva – pojmi in njihove razlage – naloge lokalnih skupnost – financiranje gasilstva – dolžnosti lastnikov oz. uporabnikov <p>Zakon o društvih</p> <p>Organizacija gasilstva</p> <ul style="list-style-type: none"> – kratka zgodovina gasilstva <p>Pravila gasilske službe</p> <ul style="list-style-type: none"> – članstvo – izjava – vodenje prostovoljne gasilske organizacije – pravila in dolžnosti – gasilski znaki, oznake, čini in položaji – javne gasilske prireditve in praznovanja – operativna organiziranost <p>Statuti</p> <ul style="list-style-type: none"> – Gasilske zveze Slovenije – gasilskih zvez – PGD – statut občine (tisti del, ki zadeva gasilstvo ter zaščito in reševanje) <p>Pravilniki in pravila</p> <ul style="list-style-type: none"> – pravilnik o priznanjih in odlikovanjih GZS – pravila mladinskega sveta – pravilnik mladinskih komisij 			
VZGOJA OSEBNOSTI GASILCA	2	2	0
<p>Osnove osebnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – obdobja razvoja osebnosti – jaz, samopodoba in samospoštovanje – struktura osebnosti in medsebojne razlike: <ul style="list-style-type: none"> – temperament – značaj 			

<ul style="list-style-type: none"> – tipološke osebnostne značilnosti (flegmatik, kolerik, melanholik, sangvinik) – inteligentnost – ustvarjalnost <p>Motivi prostovoljnega dela gasilca:</p> <ul style="list-style-type: none"> – značilnosti gasilske organizacije – vrednote gasilske organizacije – vrednotenje samega sebe: <ul style="list-style-type: none"> – pozitivno vrednotenje – negativno vrednotenje – izražanje negativnih vrednot v naši družbi (agresivnost, škodoželjnost,...) – pozitivne vrednote v naši družbi (humanitarnost, povezovanje ljudi, spoznavanje sočloveka,...) – gasilec – njegove vrline (vztrajnost, marljivost, pozitiven odnos do sebe, okolice,..) <p>Skupinsko delo:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nastanek skupine – razvoj skupine – nivoji delovanja skupine (storilnostni, socialno-čustveni) – pogoji za delovanje skupine (empatija, enakopravnost, rigidnost) <p>Vodenje skupine:</p> <ul style="list-style-type: none"> – direktivni stil vodenja – inštruktorski stil vodenja – podporni stil vodenja – delegatski stil vodenja – vrednote uspešnega vodje <p>Konfliktne situacije:</p> <ul style="list-style-type: none"> – medsebojni odnosi (agresivnost, altruizem) – frustracije, krize, konflikti – stališča, prepričanja, predsodki – vrednote (hedonske, potence, moralne, izpolnitvene) – stresi in krize – premagovanje frustracij, konfliktov, stresov in kriz – čustvena zrelost – čustvene motnje <p>Retorika:</p> <ul style="list-style-type: none"> – uporaba neoporečnega jezika – primeren odnos do sogovornika – upoštevanje mnenja drugega, strpnost 			
IZOBRAŽEVANJE	2	2	0

Načrtovanje in organizacija učnega procesa			
Oblike in metode učnega programa			
Motivacija za pristop k izobraževanju			
Motivacija udeležencev izobraževanja			
VARSTVO IN ZDRAVJE PRI DELU	2	2	0
<ul style="list-style-type: none"> – normativna ureditev varnosti in zdravja pri delu – temeljna načela varnosti in zdravja pri delu – izjava o varnosti z oceno tveganja: namen in cilj – pravice in dolžnosti vodij enot iz varnosti in zdravja pri delu – določanje posebnih zdravstvenih zahtev – prijava poškodbe pri delu, kolektivne poškodbe, poklicne bolezni in nevarnega pojava na inšpekcijo dela – prijava poškodbe pri delu osebnemu zdravniku – dolžnosti vodij ob nastanku poškodbe pri delu – osebna varovalna oprema - izjava o skladnosti – osebna varovana oprema - oznake, upoštevanje navodil za varno delo, rok uporabe... – osebna varovalna oprema - kontrola brezhibnosti delovanja in servisiranje – delovna oprema - kontrola brezhibnosti delovanja in servisiranje – nadzor nad izvajanjem ukrepov varnosti in zdravja pri delu; gasilec, poveljnik, vodja intervencije, odgovorna oseba, inšpekcija dela – varno delo na intervencijah 			
ZAŠČITA TELESA IN DIHAL	2	1	1
Opis in uporaba posameznih delov			
<ul style="list-style-type: none"> – način predstavitve (metodološki pristop prikazovanja opreme) 			
POŽARNA PREVENTIVA	2	2	0
<p>Predpisi</p> <ul style="list-style-type: none"> – ureditev požarnega varstva v RS – osnovni predpisi in izvajalci požarnega varstva <ul style="list-style-type: none"> – osnovna razdelitev in omemba pomembnejših predpisov – osnovni izvajalci požarnega varstva <p>Aktivna požarna zaščita</p> <ul style="list-style-type: none"> – vloga aktivne požarne zaščite v objektu in ob požaru – funkcionalna sestava elementov za odkrivanje in javljanje požarov – funkcionalna sestava elementov za odvod dima in toplote v funkciji aktivne požarne zaščite <ul style="list-style-type: none"> – sestavni deli in lastnosti javljalnikov, central in celotnih sklopov za odkrivanje, javljanje in alarmiranje 			

<p>Pasivna požarna zaščita</p> <ul style="list-style-type: none"> – delovanje vgrajenih elementov pasivne požarne zaščite v povezavi s funkcijami objekta – požarna odpornost konstrukcij ter povezovanje z elementi pasivne požarne zaščite – osnovne lastnosti požarno odpornih materialov ob požaru <ul style="list-style-type: none"> – osnovne definicije in razlage pojmov pasivne požarne zaščite ter konstrukcij <p>Vzroki požarov</p> <ul style="list-style-type: none"> – najpogostejši vzroki požarov v naravnem okolju <ul style="list-style-type: none"> – požari v RS (najmanj dveletno obdobje) – vzroki požarov glede na način povzročitve – vzroki požarov, ki nastanejo zaradi naravnih pojavov – vzroki požarov, ki jih povzroči človeški faktor <p>Evakuacija – umik</p> <ul style="list-style-type: none"> – osnovni pojmi o evakuaciji – gradbeni elementi za zagotavljanje evakuacije <ul style="list-style-type: none"> – definicija evakuacije, evakuacija v širšem in ožjem pomenu besede, elementi za zagotavljanje evakuacije, obnašanje ljudi ob evakuaciji, možni problemi <p>Požarna preventiva pomembnejših objektov</p> <ul style="list-style-type: none"> – osnovni pojmi o požarni preventivi v industriji – nevarnosti v posameznih panogah industrije (požar, eksplozija, prisotnost nevarnih snovi) <ul style="list-style-type: none"> – požarna ogroženost manj zahtevnih tehnoloških postopkov – nevarnosti v manj zahtevnih tehnoloških postopkih – ukrepi za odpravljanje nevarnosti <p>Požarna preventiva v naravnem okolju</p> <ul style="list-style-type: none"> – osnovni pojmi o požarni preventivi v naravnem okolju – nevarnosti v naravi (gozd, deponije, polje) <ul style="list-style-type: none"> – požarna ogroženost v naravnem okolju – nevarnosti v naravnem okolju – ukrepi za odpravljanje nevarnosti 			
RAZVRŠČANJE	4	2	2
Preučevanje Pravil o razvrščanju			
Izvajanje vaj po Pravilih o razvrščanju			
Praktično vodenje oddelka			
ELEKTRIKA	2	2	0
Vrste in zahteve za izvedbo električnih naprav			

Osnove elektrotehničnih instalacij in naprav ter elektorenergetskih objektov			
Zaščita pred elektromagnetnim sevanjem			
Preventivni pregledi električnih inštalacij, naprav in elektroenergetskih objektov			
INFORMATIKA	3	3	0
Osnove gasilskega informacijskega sistema (GIS) <ul style="list-style-type: none"> – definicija in vloga informacijskega sistema v temeljnem sistemu – sestavine informacijskega sistema – pravna opredelitev GIS – vloga GIS v sistemu gasilstva – glavne lastnosti GIS z vidika uporabnika - gasilca – glavne podatkovne vsebine GIS – kvaliteta podatkov v GIS 			
Varstvo osebnih podatkov <ul style="list-style-type: none"> – opredelitev glavnih pojmov na področju varstva osebnih podatkov – vsebina navodila za varstvo osebnih podatkov v PGD in GZ – varovanje življenjskih interesov posameznika 			
Uporaba aplikacije Vulkan <ul style="list-style-type: none"> – opis aplikacije – glavne sestavine – iskanje in filtriranje podatkov – značilnosti podsistema za kadre – značilnosti podsistema za opremo – modul za obdelavo podatkov o gasilskih tekmovanjih – značilnosti podsistema za obdelavo podatkov o intervencijah in značilnosti sistema za poročanje o intervencijah in nesrečah SPIN – 			
RADIJSKE ZVEZE	2	1	1
Mobilna radijska postaja			
Delo z mobilno radijsko postajo			
Delo v sistemu zvez ZARE			
STROJNIŠTVO	7	5	2
Fizikalne enote, ki se uporabljajo v gasilstvu: <ul style="list-style-type: none"> – masa, teža, gostota – vrtenje, centrifugalna sila – delo, energija moč – aerostatika v gasilstvu 			

<ul style="list-style-type: none"> – hidrostatika v gasilstvu – hidrodinamika v gasilstvu <p>Fizikalne osnove črpalk:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izvedba in glavne značilnosti, primernost uporabe, – batna črpalka – membranska črpalka – zobniška črpalka – cevna črpalka – krilna črpalka – ejektorska črpalka – druge črpalke <p>Vrste črpalk</p> <ul style="list-style-type: none"> – prenosna in prevozna črpalka – v vozilo vgrajena črpalka – v vozilo vgrajena visokotlačna črpalka – karakteristika črpalke – sesalna naprava <p>Posebne vrste črpalk</p> <ul style="list-style-type: none"> – samosesalna črpalka – potopna črpalka – globinski sesalnik <p>Merilni instrumenti za tlak in podtlak na črpalkah</p> <p>Pogonske naprave v gasilstvu</p> <ul style="list-style-type: none"> – motor z notranjim zgorevanjem – delovanje bencinskega motorja – delovanje dieslovega motorja – dvotaktni motor – štiritaktni motor – pogonska goriva in priprava goriva za motorje – mazanje motorjev – hlajenje motorjev – vzdrževanje hladilnih sistemov motorjev – zaganjanje motorjev z notranjim zgorevanjem – akumulator in vzdrževanje <p>Osnove dela s črpalkami</p> <p>Osnove vzdrževanja strojnih naprav v gasilstvu</p>			
VOZILA IN OPREMA	10	6	4
Na tej stopnji izobraževanja tečajniki spoznajo področje vozil in opreme do podrobnosti. Razumejo osnove delovanja, in spoznajo tudi osnove hidrodinamičnih izračunov pri delu z vodo in peno.			
Oprema za pretok gasilnih sredstev			

<ul style="list-style-type: none"> – uporaba tabel in enostavni izračuni hidrodinamike – cevi, karakteristike, kakovost, preizkušanje – spojno prilagodtveni elementi – dozirno mešalne naprave, mešalci pene – ročniki, določanje pretoka, dometa, oblike curkov – ostali pripomočki – oprema za gašenje s peno, mešalci, ročniki, generatorji lahke pene – vzdrževanje opreme <p>Gasilni aparati</p> <ul style="list-style-type: none"> – voda – pena – prah – ogljikov dioksid – ostali – izbira gasilnih aparatov – vzdrževanje, servisiranje gasilnih aparatov <p>Gasilska vozila</p> <ul style="list-style-type: none"> – kategorizacija – tipizacija, opis, kje je možno najti tipizacijo – ugotavljanje skladnosti opreme s tipizacijo – standardizacija – opis tipiziranih vozil in opreme – uporaba gasilskih vozil <p>Pripomočki za reševanje iz višin</p> <ul style="list-style-type: none"> – lestve, vrste, uporaba, vzdrževanje – avtomobilske lestve – zgibne platforme – reševanje s helikopterji – ostali pripomočki <p>Samodejne gasilne naprave</p> <ul style="list-style-type: none"> – sistem za samodejno javljanje, – sistem za samodejno gašenje, (voda, pena, prah, ogljikov dioksid) – nevarnosti, ki jih predstavljajo sistemi za samodejno gašenje. <p>Naprave za tehnično reševanje</p> <ul style="list-style-type: none"> – osvetljevanje, elektroagregati, uporaba električnih kablov na terenu – rezanje, dvigovanje, razpiranje – zajezitev in prečrpavanje nevarnih snovi – reševanje iz vode – reševanje iz ruševin 			
---	--	--	--

POŽAR IN NEVARNE SNOVI	6	6	0
<p>Definicija požara, eksplozije</p> <p>Razdelitev požarov in eksplozij</p> <p>Osnove kemije in fizike požara</p> <ul style="list-style-type: none"> – gorenje – oksidacija – izgorevni produkti – toksičnost posameznih produktov gorenja <p>Gorenje snovi in značilnosti požarov plinov, tekočin in trdnih snovi</p> <p>Prenos toplote pri požaru</p> <ul style="list-style-type: none"> – prevajanje – prehajanje – sevanje <p>Dinamika požarov v prostoru in na prostem</p> <p>Samovžig</p> <p>Osnove gašenja</p> <ul style="list-style-type: none"> – postopki – kratka razdelitev gasil – osnovna kemija gasil <p>Eksplozija</p> <ul style="list-style-type: none"> – razdelitev – učinki <p>Nevarne snovi in nesreča z nevarno snovjo</p> <ul style="list-style-type: none"> – definicija – razdelitev nevarnih snovi – nesreče in značilnosti – izlitje, uhajanje in razsutje – označevanje nevarnih snovi – osnovni fizikalno kemijski podatki. – kratke osnove toksikologije 			
GRADBENIŠTVO IN PRESKRBA Z GASILNO VODO	5	5	0
<p>Osnove urbanizma</p> <ul style="list-style-type: none"> – zazidalni sistemi – urbanistična infrastruktura – odmiki (smernice SZPV) – intervencijske površine (SIST DIN 14090-DOSTOP) <p>Požarno varna gradnja</p> <ul style="list-style-type: none"> – požarno varna gradnja - zasnova 			

<ul style="list-style-type: none"> – vpliv zasnove objektov na elemente – elementi požarne zaščite (sektorji, celice) – požarna obremenitev objektov – količina potrebne vode za gašenje – požarni red – požarni načrt – pasivna požarna zaščita – aktivna požarna zaščita 			
TEHNIČNO REŠEVANJE	4	4	0
<p>Oblike ruševin</p> <ul style="list-style-type: none"> – popolna ruševina <ul style="list-style-type: none"> - simetrična - kupasta - asimetrična - kupasta – delna ruševina <ul style="list-style-type: none"> - poševna ravnina - slojasta ruševina - lastovičje gnezdo – prostor v ruševini <ul style="list-style-type: none"> - poškodovan prostor - zasut prostor - z zasutimi izhodi - napolnjen prostor <p>Izvidništvo</p> <ul style="list-style-type: none"> – zbiranje informacij – prisluškovanje <ul style="list-style-type: none"> - mehansko - elektronsko – s pomočjo psov – preiskovanje ruševin – drugi načini <p>Poškodovanci v ruševinah</p> <ul style="list-style-type: none"> – zasuti – ukleščeni – ujeti <p>Reševanje</p> <ul style="list-style-type: none"> – dviganje bremen <ul style="list-style-type: none"> - dvigala – orodja in postopki <p>Pomožne konstrukcije</p> <ul style="list-style-type: none"> – materiali – vezna sredstva – podpiranje <ul style="list-style-type: none"> - vertikalno - horizontalno 			

<p>Transport ponesrečenja</p> <ul style="list-style-type: none"> – vlačenje <ul style="list-style-type: none"> - priprava - izvedba – spuščanje - vertikalno <ul style="list-style-type: none"> - priprava - izvedba – spuščanje z drsenjem <ul style="list-style-type: none"> - priprava - izvedba – spuščanje s preklopom <ul style="list-style-type: none"> - priprava - izvedba <p>Varnostni ukrepi</p> <ul style="list-style-type: none"> – zavarovanje kraja nezgode <ul style="list-style-type: none"> - varovanje reševalcev - varovanje ponesrečencev 			
GASILSKA TAKTIKA	30	15	15
<p>Gasilske formacije</p> <ul style="list-style-type: none"> – oddelek in delo vodje oddelka – vodenje oddelka na vajah in intervencijah – naloge vodje intervencije <p>Strategija gasilske taktike</p> <ul style="list-style-type: none"> – načrtovanje – strategija načrtovanja in priprave za intervencije – zemljevidi, načrti objektov in požarni načrt – izdelava taktičnega načrta za intervencijo (na objektu in v naravi) Velja za srednje velik požar – posredovanje gasilskega oddelka. <p>Standardni operativni postopki na intervencijah</p> <ul style="list-style-type: none"> – postopki do prihoda na mesto intervencije – ukrep prvega nastopa in napada ali obrambe – razvoj in delo na intervenciji pri vodenju oddelka – varovanje in konec intervencije <p>Postopke je potrebno razdelati za požare:</p> <ul style="list-style-type: none"> – v objektih (stanovanjskih, industrijskih, gospodarskih, in javnih zgradbah) – v naravi – na tehničnih intervencijah – ob nesrečah z nevarnimi snovmi <p>Postopki vodenja v intervenciji</p> <p>Vodenje sektorja v intervenciji</p> <ul style="list-style-type: none"> – ugotovitve 			

<ul style="list-style-type: none"> – presoja – odločitev – povelje – nadzor in poročanje <p>Nastop in vodenje gasilskih enot na intervenciji</p> <ul style="list-style-type: none"> – taktični nastop zmanjšanega oddelka – taktični nastop oddelka – preskrba z vodo <p>Komponente IPS</p> <p>Opomnik – lista in postopki</p> <p>Uporaba opomnika</p> <p>Liste in procedure</p> <p>Seminarska naloga</p> <ul style="list-style-type: none"> – operativno taktični nastop oddelka na požaru stanovanjskega objekta 			
SKUPAJ	87	62	25

TEČAJ ZA VODJO ENOT

I. NAMEN

Prostovoljni gasilci morajo biti v skladu z Zakonom o gasilstvu usposobljeni za opravljanje nalog gašenja in reševanja v primeru požarov, naravnih in drugih nesreč.

II. CILJI USPOSABLJANJA

Cilj usposabljanja je gasilca usposobiti za izvajanje nalog vodenja enot. Zato tečajniki razvijajo svoja znanja na področju delovanja in vodenja gasilskih enot. Tečajniki širijo svoje znanje na področju požarne varnosti in gasilstva. Seznanijo se s strategijo in načrtovanjem na področju gasilske taktike ter s taktiko na intervencijah. Po končanem usposabljanju je tečajnik usposobljen za vodjo enot.

III. OBLIKE USPOSABLJANJA

Usposabljanje se izvaja v obliki tečaja.

IV. UDELEŽENCI

Usposabljanja se udeležijo člani gasilske organizacije, ki so uspešno in aktivno delovali kot vodje enote in želijo opravljati naloge vodje enot.

1. Pogoji za usposabljanje:

Tečaja za vodje enot se lahko udeleži gasilec, ki ima najmanj 2 leti aktivnega staža kot vodja enote in gasilec z najmanj VI. stopnjo splošne šolske izobrazbe in 3 leti staža v gasilski enoti.

Kandidati morajo biti psihofizično in zdravstveno sposobni opravljati operativne naloge v gasilstvu.

Tečajniki morajo s 60% uspehom opraviti sprejemno testiranje iz vsebine za vodjo enote.

2. Število udeležencev:

Število udeležencev naj praviloma ne presega 30 tečajnikov. Skupine za praktično delo naj bodo oblikovane kot oddelki z 9 gasilci ali kot zmanjšani oddelki s 7 gasilci.

V. NOSILCI IN IZVAJALCI USPOSABLJANJA

Nosilec usposabljanja je Gasilska zveza Slovenije.

Izvajalec usposabljanja je Gasilska zveza Slovenije, ki usposabljanje organizira v Izboraževalnem centru za zaščito in reševanje na Igu ali pa v gasilski zvezi.

Učni program izvajajo predavatelji, ki morajo za strokovne predmete imeti čin višji gasilski častnik, za izvajanje praktičnih vaj mora imeti vodja inštruktorjev čin višji gasilski častnik, posamezni inštruktorji na delovnih točkah pa najmanj čin gasilski častnik. Za poučevanje splošnih vsebin morajo imeti predavatelji najmanj VI. stopnjo izobrazbe na področju, ki ga predavajo (kemija v gasilstvu, gradbeništvo, prva pomoč, elektrika).

Priporočljivo je, da predavatelji teoretičnega dela usposabljanja opravijo tečaj specialnosti predavatelj.

VI. KRAJ IN OBJEKTI USPOSABLJANJA

Teoretično usposabljanje se izvaja v učilnici, praktično pa v kabinetih in na poligonih za izvajanje praktičnih vaj.

VII. ČAS TRAJANJA USPOSABLJANJE

Usposabljanje traja 79 ur, od tega je 62 ur teoretičnega in 17 ur praktičnega pouka.

VIII. UČNE VSEBINE

- organizacija gasilstva in pravne osnove
- vzgoja osebnosti gasilca
- izobraževanje
- varstvo in zdravje pri delu
- prva pomoč
- požarna preventiva
- razvrščanje
- zaščita in reševanje
- ocena ogroženosti
- elektrika
- informatika
- radijske zveze
- vozila in oprema
- gradbeništvo in preskrba z gasilno vodo
- tehnično reševanje
- gasilska taktika

IX. UČNE METODE

Izvajalcem usposabljanja priporočamo naslednje učne metode:

- metodo predavanja
- metodo razgovora
- metodo demonstracije
- metodo praktičnih primerov
- praktično delo

Priporočamo tudi strokovno ekskurzijo.

X. UČNA SREDSTVA IN PRIPOMOČKI

Za izvajanje praktičnega dela usposabljanja mora imeti organizator gasilno vozilo, gasilno vozilo s cisterno in tehnično vozilo. Vsa vozila morajo imeti pripadajočo opremo. Teoretični del pouka mora biti popestren z avdiovizualnimi sredstvi (projektor, računalnik, grafoskop in videorekorder). Za izvajanje pouka informatike je treba zagotoviti osebni računalnik.

XI. PREVERJANJE ZNANJA

Preverjanje znanja se opravi iz vseh predmetov. Pri tem se lahko uporablja kombinirano pisno in ustno preverjanje glede na značilnost posameznih predmetov. Izpite iz strokovnih predmetov: Organizacija gasilstva, Požarna preventiva, Kemija v gasilstvu, Gradbeništvo in preskrba z vodo, Tehnično reševanje in Gasilska taktika se zagovarja izključno ustno. Znanje kandidatov se ocenjuje z ocenami od 1 do 5, s poudarkom na opisnem ocenjevanju (nezadostno, zadostno, dobro, prav dobro, odlično). Praktični del se ocenjuje pri izvajanju vaj.

Tečajnik mora pripraviti zaključno nalogo s področja gasilske taktike. Naloga zajema delo gašenja in reševanja več gasilskih enot na intervenciji, tečajnik pa jo zagovarja na izpitu gasilske taktike.

XII. FINANCIRANJE

Usposabljanje se financira v skladu z določili Zakona o gasilstvu in na podlagi programa dela iz proračuna občine.

XIII. NAVODILO

Teoretični del usposabljanja poteka v učilnici. Razporeditev klopi naj bo prilagojena izobraževanju odraslih. Praktično usposabljanje naj bo povezano z uporabo gasilske tehnike in opreme ob izvajanju posameznih vaj, ki od tečajnikov zahtevajo obvladanje različnih veščin in znanj. Vaje naj bodo zasnovane tako, da se bodo tečajniki seznanili z značilnostmi in nevarnostmi posameznih vrst intervencij. Poseben poudarek je potrebno nameniti nalogam vodenja enot in vodenja intervencije. Praktične vaje naj se izvajajo v oddelkih, ki jih vodijo tečajniki. Vaje morajo biti zasnovane tako, da morajo tečajniki poleg znanja opravljanja posameznih gasilskih veščin pokazati tudi znanje s področja vodenja gasilskih enot v intervenciji.

XIV. LITERATURA

1. Milan Vrhovec, Gasilska taktika, Gasilska zveza Slovenije, Ljubljana 1984.
2. Matjaž Verbič, Bojan Kovačič, Tehnika I-IV, Gasilska zveza Slovenije, Ljubljana 2004
3. Bojan Grm, Boris Stevanovič, Kemija v gasilstvu, Gasilska zveza Slovenije, Ljubljana 2002
4. Franc Černelič, Ukrepanje ob nezgodi z nevarno snovjo, Gasilska zveza Slovenije, Ljubljana 1992.
5. Franc Černelič, Gasilsko tehnično reševanje, Gasilska zveza Slovenije, Ljubljana 1991.

6. Posamezna gradiva, ki jih pripravijo predavatelji.
7. Janez Groboljšek, Priročnik o razvrščanju, Gasilska zveza Slovenije, Ljubljana 1995
8. Ivan Mirt, Didaktično metodični priročnik, Gasilska zveza Slovenije, Ljubljana 1994
9. Darko Muhič, Požari v naravi, Gasilska zveza Slovenije, 2004
10. Alfonz Zafošnik, Požarna preventiva, Gasilska zveza Slovenije, Ljubljana 2004
11. Jože Vozelj, Skrbnik aparatov in opreme za zaščito dihalnih organov, Gasilska zveza Slovenije, Ljubljana 2005
12. Strokovni članki v Letnem Gasilskem priročniku in reviji Gasilec.
13. Zakoni in pravilniki, objavljeni v Uradnem listu

UČNI NAČRT ZA POSAMEZNE VSEBINE

VSEBINE	SK.	P	V
ORGANIZACIJA GASILSTVA IN PRAVNE OSNOVE	5	5	0
Pregled organizacije gasilstva in zakonodaje ter drugih predpisov s področja gasilstva in požarnega varstva			
Zakon o gasilstvu			
Definicija gasilstva			
– naloge gasilstva			
– pojmi in njihove razlage			
– naloge lokalnih skupnosti			
– financiranje gasilstva			
– dolžnosti lastnikov oz.uporabnikov			
Zakon o društvih			
Organizacija gasilstva			
– kratka zgodovina gasilstva			
Pravila gasilske službe			
– članstvo			
– izjava			
– vodenje prostovoljne gasilske organizacije			
– pravila in dolžnosti			
– gasilski znaki, oznake, čini in položaji			
– javne gasilske prireditve in praznovanja			
– operativna organiziranost			
Statuti			
– Gasilske zveze Slovenije			
– gasilskih zvez			
– PGD			
– statut občine (tisti del, ki zadeva gasilstvo ter zaščito in reševanje)			
Pravilniki in pravila			

<ul style="list-style-type: none"> – pravilnik o priznanjih in odlikovanjih GZS – pravila mladinskega sveta – pravilnik mladinskih komisij 			
VZGOJA OSEBNOSTI GASILCA IN IZOBRAŽEVANJE	2	2	0
<p>Osnove osebnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – obdobja razvoja osebnosti (posamezna razvojna obdobja) – jaz, samopodoba in samospoštovanje – struktura osebnosti in medsebojne razlike: <ul style="list-style-type: none"> – temperament – značaj – konstitucija – tipološke osebnostne značilnosti (flegmatik, kolerik, melanholik, sangvinik) – temeljne dimenzije osebnosti: (introvertnost - ekstravertnost, čustvena stabilnost, nepsihotičizem - psihotičizem) – inteligentnost – ustvarjalnost <p>Motivacija:</p> <ul style="list-style-type: none"> – motivi, cilji, potrebe – zavestna in nezavedna motivacija – notranja in zunanja motivacija – aspiracija in storilnostna motivacija <p>Skupinsko delo</p> <ul style="list-style-type: none"> – nastanek skupine – razvoj skupine – nivoji delovanja skupine (storilnostni, socialno-čustveni) – pogoji za delovanje skupine (empatija, enakopravnost, rigidnost) <p>Vodenje skupine:</p> <ul style="list-style-type: none"> – direktivni stil vodenja – inštruktorski stil vodenja – podporni stil vodenja – delagatski stil vodenja – vrednote uspešnega vodje <p>Konfliktne situacije</p> <ul style="list-style-type: none"> – čustva (enostavna, sestavljena) – čustvena zrelost – razvoj čustvovanja in čustvene motnje – medsebojni odnosi (agresivnost, altruizem) – frustracije, krize, konflikti – stališča, prepričanja, predsodki – vrednote (hedonske, potenčne, moralne, izpolnitvene) – stresi in krize – premagovanje frustracij, konfliktov, stresov in kriz 			

Retorika - uporaba neoporečnega jezika - strpnost in tolerantnost do sogovornikov - primernost govora ob različnih situacijah (tekmovanja, slovesnosti, nagovor mladih)			
IZOBRAŽEVANJE	2	1	1
Načrtovanje in organiziranje učnega procesa - temeljni učni programi - dopolnilni učni programi Izdelava učnega načrta za permanentno izobraževanje			
VARSTVO IN ZDRAVJE PRI DELU	3	2	1
Normativna ureditev varnosti in zdravja pri delu Odgovorna oseba za varnost in zdravje pri delu v gasilstvu Izjava o varnosti z oceno tveganja: namen in cilj Izjava o varnosti z oceno tveganja: izdelava ocene tveganja Pravice in dolžnosti vodij enot iz varnosti in zdravja pri delu Pooblaščen zdravnik in njegove naloge Alkohol in ostala psihoaktivna sredstva Dolžnosti vodij ob nastanku poškodbe pri delu Delo z računalnikom, sedenje, postavitve ekrana Varno delo na intervencijah			
PRVA POMOČ	2	2	0
Organizacija službe NMP v Sloveniji Vloga gasilske službe v sistemu NMP Vodenje intervencij z več nenadno obolelimi oz. poškodovanimi (kaj je masovna nesreča in kaj katastrofa, razvoj delovišča zdravstvene oskrbe pri nesreči z več poškodovanih oz. nenadno obolelimi) Triaža			
POŽARNA PREVENTIVA	5	5	0
Aktivna požarna zaščita - oskrba z vodo za delovanje aktivne požarne zaščite			

<ul style="list-style-type: none"> – sestavni deli in lastnosti sprinklerskega sistema – drugi vgrajeni sistemi za gašenje z vodo – vgrajeni sistemi za gašenje na druga gasila – delovanje in upravljanje naprav za odvod dima in toplote <ul style="list-style-type: none"> – aktivna požarna zaščita – vgrajene naprave za gašenje – oskrba z vodo <p>Pasivna požarna zaščita</p> <ul style="list-style-type: none"> – vgrajeni elementi pasivne požarne zaščite – požarna odpornost konstrukcij – osnovne lastnosti požarno odpornih materialov ob požaru – funkcionalna razdelitev objekta v požarne in dimne sektorje – uporaba metode za izračun prenosa požara po objektu in med zgradbami <ul style="list-style-type: none"> – elementi pasivne požarne zaščite – materiali – požarna odpornost – osnove prenosa toplote <p>Požarna obremenitev - način izračuna požarne obremenitve prostora</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojem požarne obremenitve (PO) – izračun PO – povprečna PO posameznih prostorov – uporaba tabel za določitev PO specifičnih prostorov – določitev nizke, srednje in visoke PO <p>Preventivni pregled - požarnovarnostni ukrepi prostora ali objekta</p> <ul style="list-style-type: none"> – sredstva za gašenje požarov – prehodi med požarnimi sektorji – opozorilne oznake – evakuacija <p>Vzroki požarov - najpogostejši vzroki požarov v obrtnih delavnicah</p> <ul style="list-style-type: none"> – požari v RS (najmanj dve letno obdobje) – večji požari izven RS – vzroki požarov glede na način povzročitve – vzroki požarov ki nastanejo zaradi naravnih pojavov – vzroki požarov ki jih povzroči človeški faktor – vzroki požarov ki nastanejo zaradi gradbenih pomanjkljivosti – 			
RAZVRŠČANJE	3	2	1
Preučevanje Pravil o razvrščanju			
Izvajanje vaj po Pravilih o razvrščanju			
ZAŠČITA IN REŠEVANJE	2	2	0
Ogroženost zaradi naravnih in drugih nesreč			

<ul style="list-style-type: none"> – naravne nesreče – druge nesreče – industrijske nesreče <p>Naravne in druge nesreče v požarnem okolju občine</p> <p>Informacijski sistemi o naravnih in drugih nesrečah</p>			
OCENA OGROŽENOSTI	2	2	0
<p>Namen ocene ogroženosti</p> <p>Vsebina in uporaba ocene ogroženosti</p> <p>Uporabniki ocene ogroženosti</p>			
ELEKTRIKA	2	2	0
<p>Zaščita objektov s strelovodnimi napravami</p> <p>Zaščita električnih in elektroenergetskih naprav in omrežij pred požarom</p> <p>Zaščitni ukrepi pred električnim tokom</p>			
INFORMATIKA	2	2	0
<p>Osnove gasilskega informacijskega sistema (GIS)</p> <ul style="list-style-type: none"> – definicija in vloga informacijskega sistema v temeljnem sistemu – opredelitev GIS – dejavnosti GIS – tehnologija GIS – pregled vhodnih obrazcev – izmenjava podatkov med GIS in drugimi informacijskimi sistemi v državi – aktualne odgovornosti v GIS <p>Varstvo osebnih podatkov</p> <ul style="list-style-type: none"> – obdelava in zavarovanje občutljivih osebnih podatkov – zavarovanje osebnih podatkov v gasilstvu <p>Uporaba aplikacije Vulkan</p> <ul style="list-style-type: none"> – tehnična in programska podpora – struktura oken – nomenklature – iskanje in filtriranje podatkov – tabeliranje – preverjanje podatkov 			
RADIJSKE ZVEZE	3	2	1
Stacionarna radijska postaja			

<p>Sprejemnik selektivnega poziva</p> <p>Delo s stacionarno postajo in selektivno pozivanje</p> <p>Vrsta zvez S, SD, D</p> <p>Tehnični in ekspl. pogoji za postaje</p> <p>Stacionarni in mobilni repetitor</p> <p>Vzpostavitev sistema zvez s pomočjo mobilnega repetitorja</p> <p>Delo v sistemu zvez ZARE</p>			
VOZILA IN OPREMA	9	8	1
<p>Tečajniki spoznajo vozila in opremo do takega nivoja, da lahko sami odločajo o primernosti nabave opreme.</p> <p>Spoznajo izračune, ki so osnova za izdelavo taktičnih nalog in izdelavo požarnih načrtov.</p> <p>Oskrba z vodo in hidrantno omrežje</p> <ul style="list-style-type: none"> – opis, – postopek nadzora hidrantnega omrežja, <ul style="list-style-type: none"> – izvedba meritev ter izdelava zapisnika <p>Padci tlaka v vodnih armaturah</p> <ul style="list-style-type: none"> – opis razlogov za padec tlaka v armaturah <p>Izvajanje posameznih primerov izračunov:</p> <ul style="list-style-type: none"> – cevovodi po ravnem terenu – cevovodi po vzpenjajočem terenu – cevovodi po padajočem terenu – polnjenje gasilskih vozil z vodo <p>Oskrba z vodo - relejni sistem</p> <ul style="list-style-type: none"> – določitev potrebnega števila motornih brizgaln – določanje razdalje med motornimi brizgalnami po vertikalni in horizontalni smeri <p>Gašenje s peno</p> <ul style="list-style-type: none"> – ponovitev osnovnih pojmov (mešalno razmerje, penilno število) – lastnosti penil (življenjska doba, namembnost) – primeri izračunov za težko peno (poraba vode, poraba penila, čas potreben za pogasitev) – primeri izračunov za srednjo peno (poraba vode, poraba penila, čas potreben za pogasitev) – primeri izračunov za lahko peno (poraba vode, poraba penila, čas 			

<p>potreben za pogasitev)</p> <ul style="list-style-type: none"> – izvedejo naj se primeri izračunov <p>Stabilni sistemi za gašenje</p> <ul style="list-style-type: none"> – opis stabilnih sistemov in področje uporabe – opis sistemov za zaznavanje in javljanje požarov (opis posameznih javljalnikov), – sistemi za gašenje vodo – sistemi za gašenje s peno – sistemi za gašenje s prahom – sistemi za gašenje z ogljikovim dioksidom – sistemi za gašenje z mešanicami plinov <p>Tipizacija gasilskih vozil in opreme</p> <ul style="list-style-type: none"> – splošne zahteve – standardizacija, uporaba standardov pri gasilski tehniki – kategorizacija PGD in zahtevana količina opreme – tipizacija opreme in vozil – kje najdemo opisano tipizacijo – kako nabavimo gasilska vozila in opremo 			
GRADBENIŠTVO IN PRESKRBA Z GASILNO VODO	7	5	2
<p>Gradbeni materiali</p> <p>Mehanske lastnosti materialov</p> <p>Gorljivost gradbenih materialov - KLASIFIKACIJA</p> <ul style="list-style-type: none"> – opeka - keramika – les – beton - in AB – jeklo – steklo – tekstil – poliamidi, PVC – smole <p>Metode požarnega inženirstva - zgledi</p> <ul style="list-style-type: none"> – zaščita gradbenih elementov <p>Stabilnost gradbenih konstrukcij</p> <ul style="list-style-type: none"> – vpliv požara – vpliv eksplozije - ukrepi – vpliv potresa - ukrepi – drugi vplivi – ukrepi 			

TEHNIČNO REŠEVANJE	4	4	0
<p>Pojem nesreče</p> <ul style="list-style-type: none"> - naravna nesreča - tehnična nesreča - prometna nesreča <p>Izvidništvo</p> <ul style="list-style-type: none"> - zbiranje informacij - prisluškovanje <ul style="list-style-type: none"> - mehansko - elektronsko - s pomočjo psov - preiskovanje ruševin - drugi načini <p>Reševanje</p> <ul style="list-style-type: none"> - odkopavanje <ul style="list-style-type: none"> - način - orodja - stroji - dviganje bremen <ul style="list-style-type: none"> - vzvod - orodja in postopek - hidravlično dviganje - orodja in postopki - pnevmatično dviganje - orodja in postopki - dvigala – orodja in postopki - rezanje <ul style="list-style-type: none"> - ročno - orodja in postopki - strojno - orodja in postopki - plamensko – orodja in postopki <p>Pomožne konstrukcije</p> <ul style="list-style-type: none"> - materiali - vezna sredstva - podpiranje <ul style="list-style-type: none"> - vertikalno - horizontalno - trinožec - dvonožec - jambor - konzola 			
GASILSKA TAKTIKA	26	16	10
<p>Operativno vodenje</p> <ul style="list-style-type: none"> - poveljstvo v PGD in njegove naloge - vodenje voda v PGD - vodenje voda na intervenciji - oblike vodenja intervencije - pravice in dolžnosti vodje intervencije 			

<p>Strategija gasilske taktike</p> <ul style="list-style-type: none"> - operativno načrtovanje - strategija načrtovanja in priprave intervencij - alarmiranje enot - požarni načrt izdelava in uporaba - taktični načrt izdelava in uporaba - izračuni v gasilstvu <p>Standardni operativni postopki na intervencijah</p> <p>Standardni operativni postopki vodenja večjih intervencij:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v objektih (stanovanjskih, industrijskih, gospodarskih, in javnih zgradbah) - v naravi - na tehničnih intervencijah - ob nesrečah z nevarnimi snovmi - ob elementarnih in drugih nesrečah <p>Postopki vodenja v intervenciji</p> <p>Vodenje intervencij z gasilskim vodom:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ugotovitve - presoja - odločitev - povelje - nadzor in poročanje <p>Poročanje in analiza</p> <ul style="list-style-type: none"> - poročanje na intervenciji (sprotno) - izdelava poročila o intervenciji (pisno, elektronsko) - izdelava analize intervencije <p>Osnove vodenja velikih intervencij</p> <p>Določitev osnovne strategije</p> <p>Sprejemno mesto</p> <p>Oskrbovalna mesta</p> <p>Služba NMP</p> <p>Ostala mesta na intervenciji</p> <p>Seminarska naloga</p>			
--	--	--	--

– požarni načrt in operativno taktični nastop gasilskega voda pri požaru			
SKUPAJ	79	62	17

TEČAJ ZA POVELJNIKA DRUŠTVA

I. NAMEN

Prostovoljni gasilci morajo biti v skladu z Zakonom o gasilstvu usposobljeni za opravljanje nalog gašenja in reševanja v primeru požarov, naravnih in drugih nesreč.

II. CILJI USPOSABLJANJA

Cilj usposabljanja je gasilskega častnika usposobiti za izvajanje nalog poveljnika gasilskega društva. Zato se tečajniki natančneje seznanijo z nalogami, ki izhajajo iz zakonodaje s področja varstva pred požari in gasilstva. Tečajniki podrobno predelajo tudi pravila gasilske službe, ki so osnova pri njihovem delu. Seznanijo se z načrtovanjem in strategijo gasilske taktike v okviru gasilskega društva. S tečajem se poveljnik gasilskega društva usposobi za vodenje operativne enote.

III. OBLIKE USPOSABLJANJA

Usposabljanje se izvaja v obliki tečaja.

IV. UDELEŽENCI

Usposabljanja se udeležijo člani gasilske organizacije, ki so uspešno in aktivno delovali kot vodje enot in opravljajo ali pa so predvideni za opravljanje naloge poveljnika gasilskega društva.

1. Pogoji za usposabljanje:

Tečaja za poveljnika gasilskega društva se lahko udeleži gasilec, ki ima najmanj 1 leto aktivnega staža kot vodja enot in splošno šolsko izobrazbo III. stopnje ali najmanj 5 let aktivnega staža kot vodja enot.

Kandidati morajo biti psihofizično in zdravstveno sposobni opravljati operativne naloge v gasilstvu.

2. Število udeležencev:

Število udeležencev naj praviloma ne presega 30 tečajnikov. Skupine za praktično delo naj bodo različno oblikovane: kot skupina 1+2, kot zmanjšani oddelek s 7 gasilci ali kot oddelek z 9 gasilci.

V. NOSILCI IN IZVAJALCI USPOSABLJANJA

Nosilec usposabljanja je Gasilska zveza Slovenije.

Izvajalec usposabljanja je Gasilska zveza Slovenije, ki usposabljanje organizira v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje na Igu.

Učni program izvajajo predavatelji, ki morajo za strokovne predmete imeti najmanj čin višji gasilski častnik, za izvajanje praktičnih vaj pa mora imeti vodja inštruktorjev čin višji gasilski častnik, posamezni inštruktorji na delovnih točkah pa najmanj čin gasilski častnik. Za poučevanje splošnih vsebin morajo predavatelji imeti najmanj VI. stopnjo izobrazbe na področju, ki ga predavajo (kemija v gasilstvu, gradbeništvo, prva pomoč, elektrika).

Priporočljivo je, da opravijo predavatelji teoretičnega dela usposabljanja tečaj specialnosti predavatelj.

VI. KRAJ IN OBJEKTI USPOSABLJANJA

Usposabljanje poteka v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje na Igu. Teoretično usposabljanje se izvaja v učilnici, praktično pa v kabinetih in na poligonih za izvajanje praktičnih vaj.

VII. ČAS TRAJANJA USPOSABLJANJA

Usposabljanje traja 47 ur, od tega je 33 ur teoretičnega in 14 ur praktičnega pouka.

VIII. UČNE VSEBINE

- organizacija gasilstva in pravne osnove
- vzgoja osebnosti gasilca
- izobraževanje
- varstvo in zdravje pri delu
- požarna preventiva
- razvrščanje
- informatika
- vozila in oprema
- tehnično reševanje
- gasilska taktika

IX. UČNE METODE

Izvajalcem usposabljanja priporočamo naslednje učne metode:

- metodo predavanja
- metodo razgovora
- metodo demonstracije
- metodo praktičnih primerov
- praktično delo

X. UČNA SREDSTVA IN PRIPOMOČKI

Za izvajanje praktičnega dela usposabljanja mora imeti organizator na razpolago gasilno vozilo in gasilno vozilo s cisterno, tehnično vozilo. Vsa vozila morajo imeti pripadajočo opremo. Teoretični del pouka mora biti popestren z avdiovizualnimi sredstvi (projektor, računalnik, grafoskop in videorekorder).

XI. PREVERJANJE ZNANJA

Preverjanje znanja se opravi iz vseh predmetov. Pri tem se lahko uporablja kombinirano pisno in ustno preverjanje glede na značilnost posameznih predmetov. Znanje kandidatov se ocenjuje z ocenami od 1 do 5, s poudarkom na opisnem ocenjevanju (nezadostno, zadostno, dobro, prav dobro, odlično). Praktični del se ocenjuje pri izvajanju vaj. Izpiti iz strokovnih predmetov: Organizacija gasilstva, Požarna preventiva, Tehnično reševanje in Gasilska taktika se opravljajo izključno ustno.

Tečajnik mora tudi pripraviti zaključno nalogo s področja gasilske taktike. Naloga zajema delo gašenja in reševanja več gasilskih enot v večji intervenciji ob sodelovanju več gasilskih vozil (najmanj 3). Tečajnik jo zagovarja na izpitu gasilske taktike.

XII. FINANCIRANJE

Usposabljanje se financira v skladu z določili Zakona o gasilstvu in na podlagi programa dela iz proračuna občine.

XIII. NAVODILO

Teoretični del usposabljanja poteka v učilnici. Razporeditev klopi naj bo prilagojena izobraževanju odraslih. Praktično usposabljanje bo povezano z uporabo gasilske tehnike in opreme pri izvajanju posameznih vaj, ki od tečajnikov zahtevajo obvladanje različnih veščin in znanj. Vaje naj bodo zasnovane tako, da se bodo tečajniki seznanili z značilnostmi in nevarnostmi posameznih vrst intervencij. Poseben poudarek je potrebno nameniti nalogam vodenja enot in vodenja intervencije. Praktične vaje naj se izvajajo v oddelkih, ki jih vodijo tečajniki. Vaje morajo biti zasnovane tako, da morajo tečajniki poleg znanja opravljanja posameznih gasilskih veščin pokazati tudi znanja s področja vodenja gasilskih enot v intervenciji.

XIV. LITERATURA

1. Milan Vrhovec, Gasilska taktika, Gasilska zveza Slovenije, Ljubljana 1984.
2. Matjaž Verbič, Bojan Kovačič, Tehnika I-IV, Gasilska zveza Slovenije, Ljubljana 2004
3. Bojan Grm, Boris Stevanovič, Kemija v gasilstvu, Gasilska zveza Slovenije, Ljubljana 2002
4. Franc Černelič, Ukrepanje ob nezgodi z nevarno snovjo, Gasilska zveza Slovenije, Ljubljana 1992.
5. Zakoni in pravilniki, objavljeni v Uradnem listu

6. Franc Černelič, Gasilsko tehnično reševanje, Gasilska zveza Slovenije, Ljubljana 1991.
7. Ivan Mirt, Didaktično metodični priročnik, Gasilska zveza Slovenije, Ljubljana 1994
8. Posamezna gradiva, ki jih pripravijo predavatelji.
9. Strokovni članki v Letnem gasilskem priročniku in reviji Gasilec.

UČNI NAČRT ZA POSAMEZNE VSEBINE

VSEBINE	SK.	P	V
ORGANIZACIJA GASILSTVA IN PRAVNE OSNOVE	3	3	0
Pregled organizacije gasilstva in zakonodaje ter drugih predpisov s področja gasilstva in požarnega varstva			
Zakon o gasilstvu			
Definicija gasilstva			
– naloge gasilstva			
– pojmi in njihove razlage			
– naloge lokalnih skupnosti			
– financiranje gasilstva			
– dolžnosti lastnikov oz. uporabnikov			
Zakon o društvih			
Zakon o splošnem upravnem postopku (poglavja, ki so vezana na vodstveni upravni postopek - osnove)			
Pravila gasilske službe			
– članstvo			
– izjava			
– vodenje prostovoljne gasilske organizacije			
– pravila in dolžnosti			
– gasilski znaki, oznake, čini in položaji			
– javne gasilske prireditve in praznovanja			
– operativna organiziranost			
Statuti			
– Gasilske zveze Slovenije			
– gasilskih zvez			
– PGD			
– statut občine (tisti del, ki zadeva gasilstvo ter zaščito in reševanje)			
VZGOJA OSEBNOSTI GASILCA	2	2	0
Skupinsko delo			
– nastanek skupine			
– razvoj skupine			
– nivoji delovanja skupine (storilnostni, socialno-čustveni)			

<ul style="list-style-type: none"> – pogoji za delovanje skupine (empatija, enakopravnost, rigidnost) – različne osebnosti v skupini (flegmatiki, koleriki, intovertirani, ekstravertirani) – upoštevanje posameznika v skupini <p>Vodenje skupine:</p> <ul style="list-style-type: none"> – direktivni stil vodenja – inštruktorski stil vodenja – podporni stil vodenja – delegatski stil vodenja – upoštevanje posameznika v skupini (upoštevanje kvalitet posameznikov, izkušenj, znanj) – aspiracija in storilnosta motivacija – vrednote dobrega vodje <p>Konfliktne situacije</p> <ul style="list-style-type: none"> – čustva (enostavna, sestavljena) – čustvena zrelost – razvoj čustvovanja in čustvene motnje – medsebojni odnosi (agresivnost, altruizem) – frustracije, krize, konflikti – stališča, prepričanja, predsodki – vrednote (hedonske, potenčne, moralne, izpolnitvene) – stresi in krize – premagovanje frustracij, konfliktov, stresov in kriz <p>Retorika</p> <ul style="list-style-type: none"> – neoporečen jezik – poveljevanje <ul style="list-style-type: none"> – kakšno mora biti – kaj mora vsebovati – kako mora biti posredovano 			
IZOBRAŽEVANJE	2	2	0
Program izobraževanj			
Osnove izobraževanja odraslih			
Pomen, priprava in izvedba permanentnega izobraževanja			
VARSTVO IN ZDRAVJE PRI DELU	3	2	1
<ul style="list-style-type: none"> – normativna ureditev varnosti in zdravja pri delu – navodila za varno delo - osnovni namen – temeljna načela varnosti in zdravja pri delu – odgovorna oseba za varnost in zdravje pri delu v gasilstvu – izjava o varnosti z oceno tveganja: namen in cilj – izjava o varnosti z oceno tveganja: izdelava ocene tveganja 			

<ul style="list-style-type: none"> – pravice in dolžnosti poveljnikov iz varnosti in zdravja pri delu – nezgodno zavarovanje in zavarovanje za primer poškodbe pri delu, poklicno bolezen in invalidnost – določanje posebnih zdravstvenih zahtev – pooblaščen zdravnik in njegove naloge – alkohol in ostala psihoaktivna sredstva – zdravstveni pregledi gasilca, vrsta in periodika – izpolnjevanje napotnice za zdravstveni pregled gasilca – utrujenost-preprečevanje in odpravljanje – aktivni in pasivni počitek, stimulacija, dodajanje snovi telesu, dehidracija – prijava poškodbe pri delu, kolektivne poškodbe, poklicne bolezni in nevarnega pojava na inšpekcijo dela – prijava poškodbe pri delu osebnemu zdravniku – izdelava internega zapisnika ob poškodbi pri delu – izpolnjevanje obrazca za prijavo poškodbe pri delu inšpekciji dela – izpolnjevanje obrazca za prijavo poškodbe pri delu osebnemu zdravniku – dolžnosti vodij ob nastanku poškodbe pri delu – osebna varovalna oprema-izjava o skladnosti – osebna varovana oprema-oznake, upoštevanje navodil za varno delo, rok uporabe... – delovna oprema-kontrola brezhibnosti delovanja in servisiranje – delovna oprema-kontrola brezhibnosti delovanja in servisiranje – evidence iz varnosti in zdravja pri delu kemijske, fizikalne in biološke škodljivosti – nadzor nad izvajanjem ukrepov varnosti in zdravja pri delu; gasilec, poveljnik, vodja intervencije, odgovorna oseba, inšpekcija dela – delo z računalnikom, sedenje, postavitve ekrana – varno delo na intervencijah 			
POŽARNA PREVENTIVA	4	2	2
Predpisi <ul style="list-style-type: none"> – osnovna organizacija varstva pred požarom v RS – seznanjanje s predpisi – spoznavanje posameznih predpisov – delovanje sistema varstva pred požarom v praksi <ul style="list-style-type: none"> – sistem zakonodaje EU in RS – ustava – splošni zakoni – specialni zakoni – tehnični pravilniki in smernice – slovenski standardi – vladne in nevladne organizacije na področju varstva pred požarom – zavarovalništvo 			

- znanost in izobraževanje

Aktivna požarna zaščita - veljavna slovenska zakonodaja, ki narekuje vgradnjo aktivne požarne zaščite in seznanjanje z elementi inšpekcijskega nadzora

- zakonodaja
- standardi

Pasivna požarna zaščita

- veljavna slovenska zakonodaja, ki narekuje vgradnjo pasivne požarne zaščite in seznanjanje z elementi inšpekcijskega nadzora
- požarna odpornost konstrukcij
- osnovne lastnosti požarno odpornih materialov ob požaru
- funkcionalna razdelitev objekta v požarne in dimne sektorje
- uporaba metod za izračun prenosa požara po objektu in med zgradbami
- ukrepi pasivne požarne zaščite za varen umik iz objekta in varno reševanje
 - zakonodaja
 - standardi
 - materiali

Požarna obremenitev - način izračuna požarne obremenitve prostora

- pojem požarne obremenitve (PO)
- uporaba tabel za določitev PO specifičnih prostorov

Preventivni pregled - požarnovarnostni ukrepi prostora ali objekta

- sredstva za gašenje požarov
- prehodi med požarnimi sektorji
- opozorilne oznake

Vzroki požarov

- najpogostejši vzroki požarov
- vzroki požarov glede na način povzročitve
- vzroki požarov ki jih povzroči človeški faktor

Evakuacija – umik

- obnova predhodnega znanja
- spoznavanje reakcij ljudi ob požaru
- organizacija vaje evakuacija
 - osnovni pojmi o evakuaciji
 - izvedba vaje evakuacije na manj zahtevnem objektu
 - analiza vaje evakuacije
 - vloge posameznikov v vaji evakuacije

Požarna preventiva pomembnejših objektov

<ul style="list-style-type: none"> – obnovitev-osnovni pojmi o požarni preventivi v industriji – nevarnosti v posameznih srednje zahtevnih panogah industrije (požar, eksplozija, prisotnost nevarnih snovi) ter več stanovanjskih in večnamenskih objektih <p>Požarna preventiva v naravnem okolju</p> <ul style="list-style-type: none"> – ponovitev-osnovni pojmi o požarni preventivi v naravnem okolju – nevarnosti v naravnem okolju (gozd, deponije, polje) – izvajanje požarno preventivnih ukrepov v naravnem okolju <ul style="list-style-type: none"> – požarna ogroženost v naravnem okolju – nevarnosti v naravnem okolju – ukrepi za odpravljanje nevarnosti 			
RAZVRŠČANJE	2	1	1
Preučevanje Pravil o razvrščanju			
Izvajanje vaj po Pravilih o razvrščanju			
INFORMATIKA	3	3	0
<p>Osnove gasilskega informacijskega sistema (GIS)</p> <ul style="list-style-type: none"> – izmenjava podatkov med GIS in drugimi informacijskimi sistemi v državi – sodelovanje podatkov med GIS in in drugimi informacijskimi sistemi v EU – zaščita in varovanje GIS – aktualne odgovornosti v GIS <p>Varstvo osebnih podatkov</p> <ul style="list-style-type: none"> – pravna ureditev varstva osebnih podatkov – pravne podlage v zasebnem sektorju – obdelava podatkov za zgodovinsko, statistično in znanstveno-raziskovalne namene – zavarovanje osebnih podatkov v gasilstvu – naloge upravnih odborov, poveljstev in predsedstev v gasilskih društvih in gasilskih zvezah – inšpekcijski nadzor – sodno varstvo – videonadzor – povezovanje zbirk osebnih podatkov – nekatere kršitve določb zakona <p>Uporaba aplikacije Vulkan</p> <ul style="list-style-type: none"> – opis aplikacije – glavne sestavine – struktura oken – nomenklature – kreiranje novih zapisov 			

<ul style="list-style-type: none"> – spreminjanje podatkov – tabeliranje – značilnosti podsistema za kadre – značilnosti podsistema za opremo – modul za obdelavo podatkov o gasilskih tekmovanjih – značilnosti podsistema za obdelavo podatkov o intervencijah in značilnosti sistema za poročanje o intervencijah in nesrečah SPIN – obdelava statističnih podatkov – izdelava letnega statističnega poročila – možni zastoji v sistemu Vulkan 			
VOZILA IN OPREMA	1	1	0
Zahteve, ki se morajo upoštevati pri predelavi vozil v gasilsko vozilo preizkušanje voznih karakteristik gasilskih vozil in atesti			
TEHNIČNO REŠEVANJE	1	1	0
<p>Pojem nesreče</p> <ul style="list-style-type: none"> – naravna nesreča – tehnična nesreča – prometna nesreča <p>Oblike ruševin</p> <ul style="list-style-type: none"> – popolna ruševina <ul style="list-style-type: none"> - simetrična - kupasta - asimetrična - kupasta – delna ruševina <ul style="list-style-type: none"> - poševna ravnina - slojasta ruševina - lastovičje gnezdo – prostor v ruševini <ul style="list-style-type: none"> - poškodovan prostor - zasut prostor - z zasutimi izhodi - napolnjen prostor <p>Reševanje</p> <ul style="list-style-type: none"> – odkopavanje <ul style="list-style-type: none"> - način - orodja - stroji – dviganje bremen <ul style="list-style-type: none"> - vzvod – orodja in postopek - hidravlično – orodja in postopki - pnevmatično – orodja in postopki - dvigala – orodja in postopki – rezanje <ul style="list-style-type: none"> - ročno – orodja in postopki - strojno – orodja in postopki 			

<ul style="list-style-type: none"> - plamensko – orodja in postopki <p>Pomožne konstrukcije</p> <ul style="list-style-type: none"> – materiali – vezna sredstva – podpiranje <ul style="list-style-type: none"> - vertikalno - horizontalno – trinožec – dvonožec – jambor – konzola <p>Varnostni ukrepi</p> <ul style="list-style-type: none"> – zavarovanje kraja nezgode – varovanje reševalcev – varovanje ponesrečencev 			
GASILSKA TAKTIKA	22	16	10
<p>Operativno vodenje</p> <ul style="list-style-type: none"> – naloge poveljstva v PGD – vodenje poveljstva PGD – naloge članov poveljstva v PGD – pravila gasilske službe <p>Strategija gasilske taktike</p> <ul style="list-style-type: none"> – načrtovanje – kategorizacija gasilskih enot – tehnična opremljenost gasilskih enot – izdelava operativnega načrta PGD <p>Vodenje intervencij</p> <ul style="list-style-type: none"> – vodenje intervencije z gasilskim vodom – vodenje sektorja na intervenciji – sodelovanje pri vodenju na intervenciji, kjer jo vodi štab – vodenje operativnih sil, sodelovanje v operativnem vodstvu intervencije <p>Naloge poveljnika društva v času, ko ni intervencij</p> <ul style="list-style-type: none"> – pridobivanje informacij in dokumentov iz svoje okolice <p>Seminarska naloga</p> <ul style="list-style-type: none"> – požarni načrt in operativno taktični nastop gasilskega voda pri velikem požaru (poudarek na operativno taktičnem delu vodenja intervencije) 			
SKUPAJ	47	33	14

TEČAJ ZA ČLANA VIŠJEGA POVELJSTVA

I. NAMEN

Prostovoljni gasilci morajo biti v skladu z Zakonom o gasilstvu usposobljeni za opravljanje nalog gašenja in reševanja v primeru požarov, naravnih in drugih nesreč.

II. CILJI USPOSABLJANJA

Cilj usposabljanja je vodje enot usposobiti za izvajanje nalog člana višjih poveljstev. Tečajniki se natančneje seznanijo z nalogami višjih poveljstev (občinska poveljstva, poveljstva gasilskih zvez), katere izhajajo iz veljavne zakonodaje s področja varstva pred požari in gasilstva. Tečajniki natančno obdelajo pravila gasilske službe in naloge, ki se pojavljajo pri opravljanju dela na njihovem področju. Seznanijo se z načrtovanjem in strategijo gasilske taktike v okviru gasilske zveze. Namen tečaja je usposobiti in vzgojiti kadre za opravljanje nalog na nivoju višjih poveljstev.

III. OBLIKE USPOSABLJANJA

Usposabljanje se izvaja v obliki tečaja.

IV. UDELEŽENCI

Usposabljanja se udeležijo člani gasilske organizacije, ki so uspešno in aktivno delovali kot vodje enot in opravljajo naloge na nivoju gasilskih zvez.

1. Pogoji za usposabljanje:

Tečaja za člana višjih poveljstev se lahko udeleži gasilec, ki ima opravljen tečaj za vodjo enot in najmanj 3 leta aktivnega staža kot poveljnik društva in je opravil tečaj za poveljnika gasilskega društva ali gasilec z 2 letoma aktivnega staža kot vodja enot in splošno šolsko izobrazbo VII. stopnje ali gasilec s 4 leti aktivnega staža kot vodja enot in splošno šolsko izobrazbo VI. stopnje ali gasilec s 7 leti aktivnega staža kot vodja enot in splošno šolsko izobrazbo V. stopnje ali najmanj 10 let aktivnega staža kot vodja enot.

Kandidati morajo biti psihofizično in zdravstveno sposobni opravljati operativne naloge v gasilstvu.

Tečajniki morajo s 60% uspehom opraviti sprejemno testiranje iz vsebine za vodjo enot.

2. Število udeležencev:

Število udeležencev naj praviloma ne presega 30 tečajnikov.

V. NOSILCI IN IZVAJALCI USPOSABLJANJA

Nosilec usposabljanja je Gasilska zveza Slovenije.

Izvajalec usposabljanja je Gasilska zveza Slovenije, ki usposabljanje organizira v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje na Igu.

Učni program izvajajo predavatelji, ki morajo za strokovne predmete imeti najmanj čin visoki gasilski častnik. Za poučevanje splošnih vsebin morajo predavatelji imeti najmanj VI. stopnjo izobrazbe na področju, ki ga predavajo (kemija v gasilstvu, gradbeništvo).

Priporočljivo je, da opravijo predavatelji teoretičnega dela usposabljanja tečaj specialnosti predavatelj.

VI. KRAJ IN OBJEKTI USPOSABLJANJA

Usposabljanje poteka v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje na Igu. Usposabljanje poteka v učilnici in ustreznih kabinetih.

VII. ČAS TRAJANJA USPOSABLJANJA

Usposabljanje traja 75 ur, od tega je 67 ur teoretičnega in 8 ur praktičnega pouka.

VIII. UČNE VSEBINE

- organizacija gasilstva in pravne osnove
- vzgoja osebnosti gasilca
- izobraževanje
- varstvo in zdravje pri delu
- požarna preventiva
- zaščita in reševanje
- ocena ogroženosti
- informatika
- vozila in oprema
- požar in nevarne snovi
- gradbeništvo in preskrba z gasilno vodo
- gasilska taktika

IX. UČNE METODE

Izvajalcem usposabljanja priporočamo naslednje učne metode:

- metodo predavanja
- metodo razgovora
- metoda razlag in pojasnjevanja
- metoda risanja

X. UČNA SREDSTVA IN PRIPOMOČKI

Za izvajanje usposabljanja potrebujemo avdiovizualna sredstva (projektor, grafoskop in videorekorder), osebni računalnik in ostale pripomočke za izvajanje teoretičnega pouka in vaj.

XI. PREVERJANJE ZNANJA

Preverjanje znanja se opravi iz vseh predmetov. Uporablja se lahko kombinirano pisno in ustno preverjanje glede na značilnost posameznih predmetov. Znanje kandidatov se ocenjuje z ocenami od 1 do 5 s poudarkom na opisnem ocenjevanju (nezadostno, zadostno, dobro, prav dobro, odlično). Izpiti iz strokovnih predmetov: Organizacija gasilstva, Požarna preventiva, Kemija v gasilstvu in Gasilska taktika se opravljajo izključno ustno.

Tečajnik mora pripraviti zaključno nalogo s področja gasilske taktike. Naloga zajema gašenje in reševanje v veliki intervenciji, kjer sodeluje več gasilskih enot. Kandidati morajo uporabiti več gasilskih vozil in izvesti več stopenj alarmiranja. Nalogo tečajnik zagovarja na izpitu gasilske taktike.

XII. FINANCIRANJE

Usposabljanje se financira v skladu z določili Zakona o gasilstvu in na podlagi programa dela iz proračuna občine.

XIII. NAVODILO

Teoretični del usposabljanja poteka v učilnici. Razporeditev klopi naj bo prilagojena izobraževanju odraslih. Predavanje mora biti prilagojeno trenutnim smernicam strokovnooperativnega področja, pri tem morajo izhajati iz praktičnih primerov. Vaje za izdelavo zaključne naloge moramo izvajati na posameznih primerih, da tečajniki dobijo občutek za obliko in smisel naloge.

XIV. LITERATURA

1. Milan Vrhovec, Gasilska taktika, Gasilska zveza Slovenije, Ljubljana 1984.
2. Matjaž Verbič, Bojan Kovačič, Tehnika I-IV, Gasilska zveza Slovenije, Ljubljana 2004
3. Bojan Grm, Boris Stevanovič, Kemija v gasilstvu, Gasilska zveza Slovenije, Ljubljana 2004
4. Franc Černelič, Ukrepanje ob nezgodi z nevarno snovjo, Gasilska zveza Slovenije, Ljubljana 1992.
5. Ivan Mirt, Didaktično metodični priročnik, Gasilska zveza Slovenije, Ljubljana 1994
6. Zakoni in pravilniki, objavljeni v Uradnem listu in v Zborniku novih predpisov o varstvu pred požarom in gasilstvu, Gasilska zveza Slovenije, Ljubljana 1996.
7. Darko Muhič, Požari v naravi, Gasilska zveza Slovenije, 2004
8. Alfonz Zafošnik, Požarna preventiva, Gasilska zveza Slovenije, Ljubljana 2004
9. Jože Vozelj, Skrbnik aparatov in opreme za zaščito dihalnih organov, Gasilska zveza Slovenije, Ljubljana 2005
10. Posamezna gradiva, ki jih pripravijo predavatelji.
11. Strokovni članki v Letnem gasilskem priročniku in reviji Gasilec.

UČNI NAČRT ZA POSAMEZNE VSEBINE

VSEBINE	SK.	P	V
ORGANIZACIJA GASILSTVA IN PRAVNE OSNOVE	8	8	0
<p>Organizacija gasilstva, predpisi o požarni varnosti ter zaščita in reševanje</p> <p>Pravna osnova in organizacija gasilstva</p> <ul style="list-style-type: none"> – gasilske organizacije v občini in regiji – normativna ureditev gasilskih zvez – opravljanje gasilske službe v gasilskih zvezah in podjetjih <p>Pravne osnove požarne varnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> – obveznosti lokalne skupnosti in države do varstva pred požarom – programiranje in raziskovanje varstva pred požarom – izobraževanje in usposabljanje za varstvo pred požarom – načrtovanje in izvajanje ukrepov varstva pred požarom – ukrepi varstva pred požarom – financiranje varstva pred požarom – druge naloge varstva pred požarom – pravilniki, izdani na podlagi zakona o varstvu pred požari <p>Pravne osnove zaščite in reševanja</p> <ul style="list-style-type: none"> – sistem zaščite in reševanja – dolžnosti in pravice državljanov – pristojnosti – programiranje in načrtovanje – opazovanje, obveščanje in alarmiranje – zaščitni ukrepi – osebna in vzajemna zaščita – sile za zaščito, reševanje in pomoč – usposabljanje in vodenje – druge naloge varstva pred požari 			
VZGOJA OSEBNOSTI GASILCA	6	6	0
<p>Psihologija:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kaj je psihologija? – delitev psihologije <p>Osebnost:</p> <ul style="list-style-type: none"> – obdobja osebnostnega razvoja – jaz, samopodoba in samospoštovanje – struktura osebnosti in medsebojne razlike (temperament, konstitucija, značaj, sposobnosti) – temeljne dimenzije osebnosti – inteligentnost – ustvarjalnost 			

<p>Motivacija:</p> <ul style="list-style-type: none"> – motivi, potrebe, cilji – zavestna in nezavedna motivacija – notranja in zunanja motivacija – aspiracija in storilnostna motivacija <p>Stresi in krize</p> <ul style="list-style-type: none"> – premagovanje frustracij, konfliktov, stresov in kriz (konstruktivno, nekonstruktivno, obrambni mehanizmi) <p>Čustva:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kaj so? – čustvena zrelost – razvoj čustvovanja in čustvene motnje <p>Skupina:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nastanek skupine – razvoj skupine – nivoji delovanja skupine – pogoji za delovanje skupine – vodenje skupine – medsebojni odnosi – stališča, prepričanja, predsodki – vrednote <p>Lik gasilca</p> <p>Retorika</p>			
IZOBRAŽEVANJE	5	3	2
<p>Izobraževanje prostovoljnih gasilcev</p> <p>Planiranje izobraževanja</p> <ul style="list-style-type: none"> – priprava mesečnih, letnih, večletnih planov 			
VARSTVO IN ZDRAVJE PRI DELU	2	2	0
<ul style="list-style-type: none"> – normativna ureditev varnosti in zdravja pri delu – navodila za varno delo - osnovni namen – temeljna načela varnosti in zdravja pri delu – odgovorna oseba za varnost in zdravje pri delu v gasilstvu – izjava o varnosti z oceno tveganja: namen in cilj – izjava o varnosti z oceno tveganja: izdelava ocene tveganja – pravice in dolžnosti poveljnikov iz varnosti in zdravja pri delu – nezgodno zavarovanje in zavarovanje za primer poškodbe pri delu, poklicno bolezen in invalidnost – določanje posebnih zdravstvenih zahtev – pooblaščen zdravnik in njegove naloge 			

<ul style="list-style-type: none"> – zdravstveni pregledi gasilca, vrsta in periodika – izpolnjevanje napotnice za zdravstveni pregled gasilca – utrujenost - preprečevanje in odpravljanje – aktivni in pasivni počitek, stimulacija, dodajanje snovi telesu, dehidracija – prijava poškodbe pri delu, kolektivne poškodbe, poklicne bolezni in nevarnega pojava na inšpekcijo dela – prijava poškodbe pri delu osebnemu zdravniku – izdelava internega zapisnika ob poškodbi pri delu – izpolnjevanje obrazca za prijavo poškodbe pri delu inšpekciji dela – izpolnjevanje obrazca za prijavo poškodbe pri delu osebnemu zdravniku – dolžnosti vodij ob nastanku poškodbe pri delu – osebna varovalna oprema-izjava o skladnosti – osebna varovana oprema-oznake, upoštevanje navodil za varno delo, rok uporabe... – delovna oprema - kontrola brezhibnosti delovanja in servisiranje – evidence iz varnosti in zdravja pri delu kemijske, fizikalne in biološke škodljivosti – nadzor nad izvajanjem ukrepov varnosti in zdravja pri delu; gasilec, poveljnik, vodja intervencije, odgovorna oseba, inšpekcija dela – delo z računalnikom, sedenje, postavitve ekrana – varno delo na intervencijah 			
POŽARNA PREVENTIVA	8	6	2
<p>Predpisi</p> <ul style="list-style-type: none"> – podrobnejša seznanitev s osnovno organizacijo varstva pred požarom v RS – seznanitev z vsebino zakona VPP, tehničnih pravilnikov in smernic <ul style="list-style-type: none"> – zakon o VPP – tehniški pravilniki in smernice – standardi s področja varstva pred požarom, pomembni za gasilce <p>Aktivna požarna zaščita</p> <ul style="list-style-type: none"> – preizkušanje in vzdrževanje naprav za aktivno požarno zaščito <p>Pasivna požarna zaščita</p> <ul style="list-style-type: none"> – veljavna slovenska zakonodaja, ki narekuje vgradnjo pasivne požarne zaščite in seznanjanje z elementi inšpekcijskega nadzora – funkcionalna razdelitev objekta v požarne in dimne sektorje – uporaba metode za izračun prenosa požara po objektu in med zgradbami 			

<ul style="list-style-type: none"> – ukrepi pasivne požarne zaščite za varen umik iz objekta in varno reševanje <p>Evakuacija – umik</p> <ul style="list-style-type: none"> – obnova predhodnega znanja – spoznavanje reakcij ljudi ob požaru – organizacija vaje evakuacija – izvedba vaje evakuacije na bolj zahtevnem objektu – analiza vaje evakuacije – vloge posameznih subjektov v vaji evakuacije <p>Požarna preventiva pomembnejših objektov</p> <ul style="list-style-type: none"> – temeljito spoznavanje požarne nevarnosti v industriji – opredelitev požarne ogroženosti zahtevnejših industrijskih objektov – preventivni ukrepi za zahtevnejšo industrijo – opravljanje enostavnejšega preventivnega pregleda v industriji <ul style="list-style-type: none"> – požarna ogroženost in nevarnosti zahtevnejših tehnoloških objektov – preventiva v ukrepih z večjim številom ljudi in značilnosti (šole, bolnišnice, zapori, vojaški objekti) – preventivni ukrepi – planiranje preventivnega pregleda <p>Požarna preventiva v naravnem okolju</p> <ul style="list-style-type: none"> – temeljito spoznavanje požarnih nevarnosti v naravi – opredelitev požarne ogroženosti večjega kompleksa v naravi – temeljito spoznavanje preventivnih ukrepov – enostavnejši preventivni pregled v naravnem okolju <ul style="list-style-type: none"> – požarna ogroženost gozda in drugega naravnega okolja – nevarnosti za nastanek požara v naravnem okolju – preventivni ukrepi, planiranje preventivnega pregleda 			
ZAŠČITA IN REŠEVANJE	3	3	0
<p>Ogroženost zaradi naravnih in drugih nesreč</p> <ul style="list-style-type: none"> – naravne nesreče – druge nesreče – industrijske nesreče <p>Naravne in druge nesreče v Sloveniji</p> <p>Informacijski sistemi o naravnih in drugih nesrečah</p>			
OCENA OGROŽENOSTI	2	2	0
Namen ocene ogroženosti in uporabniki ocene ogroženosti			
Podlage za pripravo ocene ogroženosti			

Vsebina in način priprave ocene ogroženosti			
Praktična izdelava ocene ogroženosti			
INFORMATIKA	1	1	0
Osnove gasilskega informacijskega sistema (GIS) – Vloga GIS v lokalni skupnosti			
Varstvo osebnih podatkov – Povezovanje zbirk osebnih podatkov – Nekatere kršitve določb zakona			
Uporaba aplikacije Vulkan – Izobraževanje uporabnikov Vulkan v gasilskih društvih in gasilskih zvezah			
VOZILA IN OPREMA	5	5	0
Gasilska zaščitna in reševalna oprema – tipizacija gasilskih vozil – tipizacija gasilske zaščitne in reševalne opreme – organizacija izobraževanja in preizkušanje gasilske zaščitne in reševalne opreme			
Alarmiranje in zveze – sistem zvez – centri za obveščanje in alarmiranje – organizacija mobilnega centra za obveščanje in alarmiranje			
Vgrajene naprave za požarno varnost – za ugotavljanje požarnih nevarnosti – za javljanje požara – za gašenje			
POŽAR IN NEVARNE SNOVI	6	6	0
V kolikor je slušatelj prišel do te stopnje direktno, brez vmesnih usposabljanj (po kriteriju višje in visoke izobrazbe), se ponovi vsebina iz usposabljanja za vodjo enote.			
GRADBENIŠTVO IN PRESKRBA Z GASILNO VODO	9	5	4
Ureditev varstva pred požarom v RS – pristojne resorne službe – nacionalni program varstva pred požarom ipd.			
Pravni akti o varstvu pred požarom v RS – zakoni – podzakonski akti – standardi in smernice – razvojni projekti – program varstva red požarom			

<p>Požarna preventiva pri načrtovanju in gradnji objektov</p> <ul style="list-style-type: none"> – načrtovanje požarnih ukrepov za stanovanjske objekte – načrtovanje požarnih ukrepov za gospodarske in industrijske objekte 			
GASILSKA TAKTIKA	20	20	0
<p>Načrtovanje operativnega dela gasilskih enot v občinski gasilski zvezi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – operativno načrtovanje in delo v občinskem poveljstvu – operativno načrtovanje in delo v gasilski zvezi – izdelava operativnih načrtov na nivoju občinske zveze – načrtovanj alarmiranja gasilskih enot ob velikih požarih in drugih nesrečah <p>Operativno delo gasilskih enot v občini ali zvezi občin:</p> <ul style="list-style-type: none"> – naloge občinskega poveljstva in članov poveljstva – naloge poveljstva gasilske zveze in članov poveljstva – alarmiranje gasilskih enot ob velikih požarih in drugih nesrečah – izdelava operativnega načrta GZ ali OGZ <p>Vodenje intervencij</p> <ul style="list-style-type: none"> – vodenje velikih gasilskih intervencij – gasilska taktika v velikih intervencijah – vodenje sektorja na veliki intervenciji – štabno vodenje in naloge članov operativnega vodstva intervencije <p>Praktično vodenje velikih intervencij</p> <ul style="list-style-type: none"> – simulacije vodenja intervencije požara v velikem objektu, – simulacije vodenja intervencije požara v industrijskem objektu, – simulacije vodenja intervencije požara v naravi <p>Seminarska naloga</p> <ul style="list-style-type: none"> – požarni načrt in operativno taktični nastop gasilske čete na intervenciji (delo in vodenje operativnega štaba z enotami v občinski gasilski zvezi) 			
SKUPAJ	75	67	8

TEČAJ ZA VIŠJEGA STROKOVNEGA SVETOVALCA

I. NAMEN

Prostovoljni gasilci morajo biti v skladu z Zakonom o gasilstvu usposobljeni za opravljanje nalog gašenja in reševanja v primeru požarov, naravnih in drugih nesreč.

II. CILJI USPOSABLJANJA

Cilj usposabljanja je kandidate usposobiti za izvajanje nalog v gasilski organizaciji na organizacijskem področju. Zato se tečajniki seznanijo z organiziranostjo gasilske organizacije in varstva pred požari ter varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Poudarek pri usposabljanju je tudi na vzgoji gasilskih kadrov v gasilski preventivi. Po končanem usposabljanju so kadri sposobni opravljati organizacijske in preventivne naloge na nivoju gasilskih zvez.

III. OBLIKE USPOSABLJANJA

Usposabljanje se izvaja v obliki tečaja.

IV. UDELEŽENCI

Usposabljanja se udeležijo člani gasilske organizacije, ki aktivno delujejo v gasilski organizaciji in imajo višješolsko ali visokošolsko izobrazbo.

1. Pogoji za usposabljanje:

Tečaja za višjega strokovnega svetovalca se lahko udeleži član gasilske organizacije, ki ima najmanj 3 leta aktivnega staža v gasilski organizaciji, ima opravljena osnovni in nadaljevalni tečaj za gasilca in ima splošno šolsko izobrazbo najmanj VI. stopnje.

Tečajniki morajo pred pristopom k tečaju za višje strokovne svetovalce opravljati sprejemno testiranje, ki bo vsebovalo vprašanja iz vsebin, ki bodo predstavljene na pripravljalnem seminarju. Za uspešno opravljeno testiranje morajo doseči 60% uspeh.

2. Število udeležencev:

Število udeležencev naj praviloma ne presega 30 tečajnikov.

V. NOSILCI IN IZVAJALCI USPOSABLJANJA

Nosilec usposabljanja je Gasilska zveza Slovenije.

Izvajalec usposabljanja je Gasilska zveza Slovenije, ki usposabljanje organizira v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje na Igu.

Učni program izvajajo predavatelji, ki morajo za strokovne predmete imeti najmanj čin visoki gasilski častnik. Za poučevanje splošnih vsebin morajo predavatelji imeti najmanj VI. stopnjo splošne šolske izobrazbe na področju, ki ga predavajo (gradbeništvo, informatika, vzgoja osebnosti gasilca, izobraževanje).

Priporočljivo je, da opravijo predavatelji teoretičnega dela usposabljanja tečaj specialnosti predavatelj.

VI. KRAJ IN OBJEKTI USPOSABLJANJA

Usposabljanje poteka v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje na Igu. Usposabljanje poteka v ustrezni učilnici.

VII. ČAS TRAJANJA USPOSABLJANJA

Usposabljanje traja 34 ur, od tega je 30 ur teoretičnega in 4 ur praktičnega pouka.

VIII. UČNE VSEBINE

- organizacija gasilstva in pravne osnove
- vzgoja osebnosti gasilca
- izobraževanje
- požarna preventiva
- zaščita in reševanje
- informatika

IX. UČNE METODE

Izvajalcem usposabljanja priporočamo naslednje učne metode:

- metodo predavanja
- metodo razgovora
- metodo razlage in pojasnjevanja
- metodo risanja

X. UČNA SREDSTVA IN PRIPOMOČKI

Za izvajanje usposabljanja potrebujemo avdiovizualna sredstva (projektor, računalnik, grafoskop in videorekorder), osebni računalnik in ostale pripomočke za izvajanje teoretičnega pouka.

XI. PREVERJANJE ZNANJA

Preverjanje znanja se opravi iz vseh predmetov. Pri tem se lahko uporablja kombinirano pisno in ustno preverjanje glede na značilnost posameznih predmetov. Znanje kandidatov se

ocenjuje z ocenami od 1 do 5, s poudarkom na opisnem ocenjevanju (nezadostno, zadostno, dobro, prav dobro, odlično).

Tečajnik mora tudi pripraviti zaključno seminarsko nalogo, vezano na gasilsko organizacijo, njegovo delo in strokovno usposobljenost. Naslov naloge na njegov predlog ali na predlog gasilske zveze, ki ga pošilja, odobri Gasilska zveza Slovenije. Nalogo tečajnik zagovarja na zaključnem izpitu.

XII. FINANCIRANJE

Usposabljanje se financira v skladu z določili Zakona o gasilstvu in na podlagi programa dela iz proračuna občine.

XIII. NAVODILO

Teoretični del usposabljanja poteka v učilnici. Razporeditev klopi naj bo prilagojena izobraževanju odraslih. Predavatelji morajo predavanje prilagoditi trenutnim smernicam strokovnooperativnega področja, pri tem morajo izhajati iz praktičnih primerov.

XIV. LITERATURA

1. Zakoni in pravilniki, objavljeni v Uradnem listu
2. Posamezna gradiva, ki jih pripravijo predavatelji.
3. Strokovni članki v Letnem gasilskem priročniku in reviji Gasilec.

UČNI NAČRT ZA POSAMEZNE VSEBINE

PRIPRAVLJALNI SEMINAR

Pripravljalni seminar naj bo organiziran en mesec pred sprejemnim testiranjem. Na pripravljalnem seminarju se tečajnike seznanijo kakšne možnosti za pripravo na sprejemno testiranje imajo na voljo, natančno se jim predstavi vsebine, ki jih morajo preštudirati za pristop k sprejemnemu testiranju. Predstavi se jim metode priprave na sprejemno testiranje.

Pripravljalni seminar zajema predstavitev naslednjih vsebin:

	tema	št.ur
1	Uvod - predstavitev namena seminarja	0,5
2	Metodika učenja - učenje na daljavo - katera literatura je na voljo in kako jo najti - metode samostojnega učenja	1,5
3	Organizacija gasilstva in pravne osnove	2
4	Vzgoja osebnosti gasilec	1
5	Izobraževanje	1
6	Požarna preventiva, intervencije, vodenje intervencij	2
7	Informatika	1
8	Splošne vsebine (vozila in oprema, varnost in zdravje pri delu, operativa)	2

Od 3 do 7 točke predstavitev zajema učne vsebine iz posameznih predmetov od osnovnega tečaja za gasilca do tečaja za vodjo enot, poudarek je na poznavanju teh vsebin od nivoja delovanja gasilskega društva do nivoja delovanja gasilske zveze.

VSEBINE	SK.	P	V
ORGANIZACIJA GASILSTVA IN PRAVNE OSNOVE	8	8	0
<p>Organizacija gasilstva, predpisi o požarni varnosti ter zaščita in reševanje</p> <p>Pravna osnova in organizacija gasilstva</p> <ul style="list-style-type: none"> – gasilske organizacije v občini in regiji – normativna ureditev gasilskih zvez – opravljanje gasilske službe v gasilskih zvezah in podjetjih <p>Pravne osnove požarne varnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> – obveznosti lokalne skupnosti in države do varstva pred požarom – programiranje in raziskovanje varstva pred požarom – izobraževanje in usposabljanje za varstvo pred požarom – načrtovanje in izvajanje ukrepov varstva pred požarom – ukrepi varstva pred požarom – financiranje varstva pred požarom – druge naloge varstva pred požarom – pravilniki, izdani na podlagi zakona o varstvu pred požari <p>Pravne osnove zaščite in reševanja</p> <ul style="list-style-type: none"> – sistem zaščite in reševanja – dolžnosti in pravice državljanov – pristojnosti – programiranje in načrtovanje – opazovanje, obveščanje in alarmiranje – zaščitni ukrepi – osebna in vzajemna zaščita – sile za zaščito, reševanje in pomoč – usposabljanje in vodenje – druge naloge varstva pred požari 			
VZGOJA OSEBNOSTI GASILCA	6	6	0
<p>Psihologija:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kaj je psihologija? – delitev psihologije <p>Osebnost:</p> <ul style="list-style-type: none"> – obdobja osebnostnega razvoja – jaz, samopodoba in samospoštovanje – struktura osebnosti in medsebojne razlike (temperament, 			

<p>konstitucija, značaj, sposobnosti)</p> <ul style="list-style-type: none"> – temeljne dimenzije osebnosti – inteligentnost – ustvarjalnost <p>Motivacija:</p> <ul style="list-style-type: none"> – motivi, potrebe, cilji – zavestna in nezavedna motivacija – notranja in zunanja motivacija – aspiracija in storilnostna motivacija <p>Stresi in krize</p> <ul style="list-style-type: none"> – premagovanje frustracij, konfliktov, stresov in kriz (konstruktivno, nekonstruktivno, obrambni mehanizmi) <p>Čustva:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kaj so? – čustvena zrelost – razvoj čustvovanja in čustvene motnje <p>Skupina:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nastanek skupine – razvoj skupine – nivoji delovanja skupine – pogoji za delovanje skupine – vodenje skupine – medsebojni odnosi – stališča, prepričanja, predsodki – vrednote <p>Lik gasilca</p> <p>Retorika</p>			
IZOBRAŽEVANJE	5	3	2
<p>Izobraževanje prostovoljnih gasilcev</p> <p>Planiranje izobraževanja</p> <ul style="list-style-type: none"> – priprava mesečnih, letnih, večletnih planov 			
POŽARNA PREVENTIVA	8	6	2
<p>Predpisi</p> <ul style="list-style-type: none"> – temeljita seznanitev z zakonsko ureditvijo požarnega varstva v RS – spoznavanje in uporaba predpisov in reševanje zahtevnejše problematike s tega področja <ul style="list-style-type: none"> – zakon o VPP – tehniški pravilniki in smernice 			

<ul style="list-style-type: none"> – standardi s področja varstva pred požarom, pomembni za gasilce <p>Aktivna požarna zaščita</p> <ul style="list-style-type: none"> – načrtovanje in dimenzioniranje naprav za aktivno požarno zaščito – uporaba metode za načrtovanje naprav za aktivno požarno zaščito <ul style="list-style-type: none"> – tehniški pravilniki in smernice – standardi s področja varstva pred požarom, pomembni za gasilce <p>Pasivna požarna zaščita</p> <ul style="list-style-type: none"> – veljavna slovenska zakonodaja, ki narekuje vgradnjo pasivne požarne zaščite in seznanjanje z elementi inšpekcijskega nadzora – funkcionalna razdelitev objekta v požarne in dimne sektorje – uporaba metode za izračun prenosa požara po objektu in med zgradbami – ukrepi pasivne požarne zaščite za varen umik iz objekta in varno reševanje – testiranje in certificiranje gradbenih materialov in elementov <ul style="list-style-type: none"> – koncept požarne zaščite v objektih – tehniški pravilniki in smernice – standardi s področja varstva pred požarom, pomembni za gasilce <p>Požarna obremenitev - način izračuna požarne obremenitve prostora</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojem požarne obremenitve (PO) – izračun PO – povprečna PO posameznih prostorov – uporaba tabel za določitev PO specifičnih prostorov – določitev nizke, srednje in visoke PO <p>Preventivni pregled - požarnovarnostni ukrepi prostora ali objekta</p> <ul style="list-style-type: none"> – sredstva za gašenje požarov – prehodi med požarnimi sektorji – opozorilne oznake – evakuacija – dovozne površine in površine za postavitev intervencijske opreme <p>Vzroki požarov - najpogostejši vzroki požarov v stanovanjskih objektih in kmečko gospodarskih objektih</p> <ul style="list-style-type: none"> – požari v RS (najmanj dve letno obdobje) – večji požari izven RS – vzroki požarov glede na način povzročitve 			
--	--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> – vzroki požarov ki nastanejo zaradi naravnih pojavov – vzroki požarov ki jih povzroči človeški faktor – vzroki požarov ki nastanejo zaradi gradbenih pomanjkljivosti <p>Evakuacija – umik</p> <ul style="list-style-type: none"> – obnova predhodnega znanja – spoznavanje reakcij ljudi ob požaru – organizacija vaje evakuacija <ul style="list-style-type: none"> – izvedba vaje evakuacije na bolj zahtevnem objektu – analiza vaje evakuacije – vloge posameznikov v vaji evakuacije <p>Požarna preventiva pomembnejših objektov</p> <ul style="list-style-type: none"> – temeljito spoznavanje požarne nevarnosti v industriji – opredelitev požarne ogroženosti zahtevnejših industrijskih objektov – preventivni ukrepi za zahtevnejšo industrijo – opravljanje enostavnejšega preventivnega pregleda v industriji ali na kompleksnejšem objektu <ul style="list-style-type: none"> – požarna ogroženost in nevarnosti zahtevnejših tehnoloških objektov – preventiva v ukrepih z večjim številom ljudi in značilnosti (šole, bolnišnice, zapori, vojaški objekti) – preventivni ukrepi – planiranje preventivnega pregleda <p>Požarna preventiva v naravnem okolju</p> <ul style="list-style-type: none"> – temeljito spoznavanje požarnih nevarnosti v naravi – opredelitev požarne ogroženosti večjega kompleksa v naravi – temeljito spoznavanje preventivnih ukrepov – enostavnejši preventivni pregled v naravnem okolju <ul style="list-style-type: none"> – požarna ogroženost gozda in drugega naravnega okolja – nevarnosti za nastanek požara v naravnem okolju – preventivni ukrepi, planiranje preventivnega pregleda 			
ZAŠČITA IN REŠEVANJE	3	3	0
<p>Ogroženost zaradi naravnih in drugih nesreč</p> <ul style="list-style-type: none"> – naravne nesreče – druge nesreče – industrijske nesreče <p>Naravne in druge nesreče v Sloveniji</p> <p>Informacijski sistemi o naravnih in drugih nesrečah</p>			
INFORMATIKA	4	4	0
<p>Osnove gasilskega informacijskega sistema (GIS)</p> <ul style="list-style-type: none"> – definicija in vloga informacijskega sistema v temeljnem 			

<p>sistemu</p> <ul style="list-style-type: none"> – sestavine informacijskega sistema – opredelitev GIS – pravna opredelitev GIS – vloga GIS v sistemu gasilstva – dejavnosti GIS – tehnologija GIS – spletna aplikacija Vulkan (opis) – glavne lastnosti GIS z vidika uporabnika-gasilca – glavne podatkovne vsebine GIS – kvaliteta podatkov v GIS – izmenjava podatkov med GIS in drugimi informacijskimi sistemi v državi – sodelovanje podatkov med GIS in drugimi informacijskimi sistemi v EU – zaščita in varovanje GIS – aktualne odgovornosti v GIS – vloga GIS v lokalni skupnosti – vloga GIS v Republiki Sloveniji <p>Varstvo osebnih podatkov</p> <ul style="list-style-type: none"> – pravna ureditev varstva osebnih podatkov – opredelitev glavnih pojmov na področju varstva osebnih podatkov – pravne podlage v zasebnem sektorju – osebni podatki v gasilstvu – vsebina navodila za varstvo osebnih podatkov v gasilskih društvih in gasilskih zvezah – varovanje življenjskih interesov posameznika – obdelava in zavarovanje občutljivih osebnih podatkov – obdelava podatkov za zgodovinsko, statistično in znanstveno-raziskovalne namene – varstvo posameznikov-gasilcev – zavarovanje osebnih podatkov v gasilstvu – pravice posameznika-gasilca – naloge upravnih odborov, poveljstev in predsedstev gasilskih društev in gasilskih zvez – inšpekcijski nadzor – sodno varstvo – iznos gasilskih osebnih podatkov – videonadzor – povezovanje zbirk osebnih podatkov – nekatere kršitve določb zakona – odnos do osebnih podatkov in ravnanje z osebnimi podatki <p>Uporaba aplikacije Vulkan</p> <ul style="list-style-type: none"> – opis aplikacije – tehnična in programska podpora 			
---	--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> – glavne sestavine – struktura oken – nomenklature – iskanje in filtriranje podatkov – tabeliranje – preverjanje podatkov – značilnosti podsistema za kadre – značilnosti podsistema za opremo – obdelava statističnih podatkov – izdelava letnega statističnega poročila – možni zastoji v sistemu Vulkan – vloga GIS v lokalni skupnosti – izobraževanje uporabnikov Vulkana v gasilskih društvih in gasilskih zvezah 			
SKUPAJ	34	30	4

TEČAJ ZA VODJO V REGIJI IN DRŽAVI

I. NAMEN

Prostovoljni gasilci morajo biti v skladu z Zakonom o gasilstvu usposobljeni za opravljanje nalog gašenja in reševanja v primeru požarov, naravnih in drugih nesreč.

II. CILJI USPOSABLJANJA

Cilj usposabljanja je člane višjih poveljstev usposobiti za izvajanje nalog vodij poveljstev v regiji in državi. Tečajniki se natančneje seznanijo z nalogami v regiji in državi (regijska poveljstva, poveljstvo Gasilske zveze Slovenije), katere izhajajo iz veljavne zakonodaje s področja varstva pred požari in gasilstva. Tečajniki obdelajo organiziranost in razvoj slovenske gasilske organizacije in organiziranost, usposabljanje in operativno organiziranost gasilstva v drugih evropskih državah. Seznanijo se z načrtovanjem in strategijo gasilske taktike v okviru regije in države. Tečajniki se seznanijo z operativnim vodenjem velikih intervencij. Seznanijo se tudi s sistemom varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter z organizacijo in nalogami opazovanja, obveščanja in alarmiranja. Tečaj ima namen usposobiti in vzgojiti kadre za opravljanje nalog na nivoju regije in države.

III. OBLIKE USPOSABLJANJA

Usposabljanje se izvaja v obliki seminarja.

IV. UDELEŽENCI

Usposabljanja se udeležijo člani gasilske organizacije, ki so uspešno in aktivno delovali kot člani višjih poveljstev in opravljajo naloge na nivoju regije in države.

1. Pogoj za usposabljanje:

Seminarja za vodje v regiji in državi se lahko udeleži gasilec, ki ima najmanj 5 let aktivnega staža kot član višjih poveljstev in najmanj VI. stopnjo splošne šolske izobrazbe ali gasilec z 10 leti staža kot član višjih poveljstev in splošno izobrazbo V. stopnje.

Kandidati morajo biti aktivni v gasilski organizaciji na nivoju regije in države.

2. Število udeležencev:

Število udeležencev naj praviloma ne presega 30 tečajnikov.

V. NOSILCI IN IZVAJALCI USPOSABLJANJA

Nosilec usposabljanja je Gasilska zveza Slovenije.

Izvajalec usposabljanja je Gasilska zveza Slovenije, ki usposabljanje organizira v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje na Igu.

Učni program izvajajo predavatelji, ki morajo za strokovne predmete imeti najmanj čin visoki gasilski častnik. Za poučevanje splošnih vsebin morajo predavatelji imeti najmanj VI. stopnjo izobrazbe na področju, ki ga predavajo.

Priporočljivo je, da opravijo predavatelji teoretičnega dela usposabljanja tečaj specialnosti predavatelj.

VI. KRAJ IN OBJEKTI USPOSABLJANJA

Usposabljanje poteka v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje na Igu. Usposabljanje poteka v učilnici.

VII. ČAS TRAJANJA USPOSABLJANJA

Usposabljanje traja 20 ur, od tega je 19 ur teoretičnega in 1 ura praktičnega pouka.

VIII. UČNE VSEBINE

- organizacija gasilstva in pravne osnove
- izobraževanje
- ocena ogroženosti
- vozila in oprema
- gasilska taktika

IX. UČNE METODE

Izvajalcem usposabljanja priporočamo naslednje učne metode:

- metodo predavanja
- metodo razgovora
- metoda razlag in pojasnjevanja

X. UČNA SREDSTVA IN PRIPOMOČKI

Za izvajanje usposabljanja potrebujemo avdiovizualna sredstva (projektor, projektor, grafoskop in videorekorder), osebni računalnik in ostale pripomočke za izvajanje teoretičnega pouka in vaj.

XI. PREVERJANJE ZNANJA

Udeleženci seminarja morajo pripraviti zaključno nalogo s področja gasilske tematike.

XII. FINANCIRANJE

Usposabljanje se financira v skladu z določili Zakona o gasilstvu in na podlagi programa dela iz proračuna države.

XIII. NAVODILO

Usposabljanje poteka v učilnici. Razporeditev klopi naj bo prilagojena usposabljanju odraslih.

XIV. LITERATURA

1. Milan Vrhovec, Gasilska taktika, Gasilska zveza Slovenije, Ljubljana 1984.
2. Matjaž Verbič, Bojan Kovačič, Tehnika I-IV, Gasilska zveza Slovenije, Ljubljana 2004
3. Bojan Grm, Boris Stevanovič, Kemija v gasilstvu, Gasilska zveza Slovenije, Ljubljana 2002
4. Franc Černelič, Ukrepanje ob nezgodi z nevarno snovjo, Gasilska zveza Slovenije, Ljubljana 1992.
5. Darko Muhič, Požari v naravi, Gasilska zveza Slovenije, 2004
6. Alfonz Zafošnik, Požarna preventiva, Gasilska zveza Slovenije, Ljubljana 2004
7. Jože Vozelj, Skrbnik aparatov in opreme za zaščito dihalnih organov, Gasilska zveza Slovenije, Ljubljana 2005
8. Zakoni in pravilniki, objavljeni v Uradnem listu
9. Posamezna gradiva, ki jih pripravijo predavatelji.
10. Strokovni članki v Letnem gasilskem priročniku in reviji Gasilec ter v reviji Požar.

UČNI NAČRT ZA POSAMEZNE VSEBINE

VSEBINE	SK.	P	V
ORGANIZACIJA GASILSTVA IN PRAVNE OSNOVE	6	6	0
Organiziranost in razvoj gasilstva v Sloveniji <ul style="list-style-type: none">– razvoj slovenske gasilske organizacije– organiziranost in delovanje slovenske gasilske organizacije– normativna ureditev Gasilske zveze Slovenije– financiranje varstva pred požarom– druge naloge varstva pred požarom			
Organizacija in razvoj gasilskih organizacij drugih držav z razvitim gasilstvom <ul style="list-style-type: none">– organizacija gasilstva– organizacija usposabljanja– opravljanje operativnih nalog			
Varstvo pred požarom v Republiki Sloveniji			
Programiranje in raziskovanje varstva pred požarom: <ul style="list-style-type: none">– nacionalni program varstva požarom			

<ul style="list-style-type: none"> – nacionalni in razvojni projekti varstva pred požarom <p>Načrtovanje in izvajanje ukrepov varstva pred požarom</p> <ul style="list-style-type: none"> – pri prostorskem planiranju – pri graditvi objektov – požarno nevarne snovi – promet – naravno okolje – merilo za načrtovanje – poraba metod požarnega inženirstva – študija požarne varnosti <p>Ukrepi varstva pred požarom</p> <ul style="list-style-type: none"> – splošni ukrepi – oprema, naprave in druga sredstva za varstvo pred požarom – posebni ukrepi <p>Upravna organiziranost varstva pred požarom</p> <p>Financiranje varstva pred požarom</p>			
IZOBRAŽEVANJE	2	2	0
<p>Vloga vzgoje in izobraževanja v gasilski organizaciji</p> <ul style="list-style-type: none"> – načrtovanje, cilji in organizacija učnega procesa na nivoju Gasilske zveze Slovenije – učni programi, priprava in cilji – izvajalci izobraževanja 			
OCENA OGROŽENOSTI	2	2	0
<p>Namen ocene ogroženosti</p> <p>Podlage za pripravo, vsebina in način priprave ocene ogroženosti</p> <p>Praktična uporaba ocene ogroženosti</p>			
INFORMATIKA	1	0	1
Praktikum za vodjo v regiji			
VOZILA IN OPREMA	1	1	0
<p>Tipizacija in standardizacija gasilske opreme:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tipizacija zaščitne in reševalne opreme – tipizacija gasilskih vozil – standardizacija gasilske zaščitne in reševalne opreme ter gasilskih vozil – standardizacija osebne opreme gasilca <p>Organizacija in tehnične možnosti zvez ZARE</p> <ul style="list-style-type: none"> – sistem zvez ZARE – centri za obveščanje in alarmiranje v Sloveniji 			

– potek obveščanja in alarmiranja na nivoju celotne države			
GASILSKA TAKTIKA	8	8	0
<p>Naloge operativnega vodje</p> <ul style="list-style-type: none"> – naloge regijskega poveljstva in poveljstva GZS ter članov poveljstva – operativno načrtovanje in delo v višjih poveljstvih – operativno načrtovanje v regijskem poveljstvu – operativno načrtovanje in delo v Gasilski zvezi Slovenije <p>Načrtovanje požarnih in drugih nevarnosti na področju regijskega poveljstva in poveljstva GZS</p> <p>Priprave na gasilske intervencije na področju regije in države</p> <ul style="list-style-type: none"> – načrtovanje operativnega sodelovanja gasilskih enot – načrt operativnega vodenja – taktični načrt gasilske intervencije velikega obsega <p>Večje gasilske intervencije</p> <p>Gasilska intervencija ob velikih požarih</p> <p>Gasilska intervencija ob drugih velikih nesrečah</p> <p>Organiziranje vodenja velikih gasilskih intervencij</p> <ul style="list-style-type: none"> – ugotovitev stanja – načrtovanje – odločitve – povelja – kontrola <p>Organizacija in izvajanje vodenja velike gasilske intervencije</p> <ul style="list-style-type: none"> – organizacija vodenja – načrt vodenja – podpora intervencijskim silam <p>Alarmiranje gasilskih enot ob velikih požarih in drugih nesrečah</p> <p>Seminarska naloga</p> <p>Zaključna naloga – vodenje intervencije ob katastrofalnem požaru z enotami v regiji</p>			
SKUPAJ	20	19	1

TEČAJ ZA VISOKEGA STROKOVNEGA SVETOVALCA

I. NAMEN

Prostovoljni gasilci morajo biti v skladu z Zakonom o gasilstvu usposobljeni za opravljanje nalog gašenja in reševanja v primeru požarov, naravnih in drugih nesreč.

II. CILJI USPOSABLJANJA

Cilj usposabljanja je visoke strokovne svetovalce usposobiti za izvajanje organizacijsko-preventivnih nalog v regiji in državi. Zato se tečajniki natančneje seznanijo z nalogami v regiji in državi (regijski svet, predsedstvo Gasilske zveze Slovenije), katere izhajajo iz veljavne zakonodaje s področja varstva pred požari in gasilstva ter statuta Gasilske zveze Slovenije. Tečajniki obdelajo organiziranost in razvoj slovenske gasilske organizacije in organiziranost, usposabljanje in delovanje gasilstva v drugih evropskih državah. Tečaj ima namen usposobiti in vzgojiti kadre za opravljanje organizacijskih nalog na nivoju regije in države.

III. OBLIKE USPOSABLJANJA

Usposabljanje se izvaja v obliki seminarja.

IV. UDELEŽENCI

Usposabljanja se udeležijo člani gasilske organizacije, ki aktivno delajo na organizacijsko-preventivnem področju.

1. Pogoji za usposabljanje:

Seminarja se lahko udeležijo gasilci, ki so 5 let uspešno in aktivno delovali kot višji strokovni svetovalci.

Kandidati morajo aktivno delati v gasilski organizaciji na nivoju regije in države.

2. Število udeležencev:

Število udeležencev naj praviloma ne presega 30 tečajnikov.

V. NOSILCI IN IZVAJALCI USPOSABLJANJA

Nosilec usposabljanja je Gasilska zveza Slovenije.

Izvajalec usposabljanja je Gasilska zveza Slovenije, ki usposabljanje organizira v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje na Igu.

Učni program izvajajo predavatelji, ki morajo za strokovne predmete imeti najmanj čin visoki strokovni svetovalec ali visoki gasilski častnik. Za poučevanje splošnih vsebin morajo predavatelji imeti najmanj VI. stopnjo izobrazbe na področju, ki ga predavajo.

Priporočljivo je, da opravijo predavatelji teoretičnega dela usposabljanja tečaj specialnosti predavatelj.

VI. KRAJ IN OBJEKTI USPOSABLJANJA

Usposabljanje poteka v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje na Igu. Usposabljanje poteka v učilnici.

VII. ČAS TRAJANJA USPOSABLJANJA

Usposabljanje obsega 11 ur teoretičnega pouka.

VIII. UČNE VSEBINE

- organizacija gasilstva in pravne osnove
- izobraževanje
- ocena ogroženosti

IX. UČNE METODE

Izvajalcem usposabljanja priporočamo naslednje učne metode:

- metodo predavanja
- metodo razgovora
- metoda razlag in pojasnjevanja

X. UČNA SREDSTVA IN PRIPOMOČKI

Za izvajanje usposabljanja potrebujemo avdiovizualna sredstva (projektor, grafoskop in videorekorder), osebni računalnik in ostale pripomočke za izvajanje teoretičnega pouka in vaj.

XI. PREVERJANJE ZNANJA

Udeleženci seminarja morajo pripraviti zaključno nalogo s področja gasilske tematike.

XII. FINANCIRANJE

Usposabljanje se financira v skladu z določili Zakona o gasilstvu in na podlagi programa dela iz proračuna države.

XIII. NAVODILO

Usposabljanje poteka v učilnici. Razporeditev klopi naj bo prilagojena usposabljanju odraslih.

XIV. LITERATURA

1. Zakoni in pravilniki, objavljeni v Uradnem listu
2. Posamezna gradiva, ki jih pripravijo predavatelji.
3. Strokovni članki v Letnem gasilskem priročniku in reviji Gasilec ter v reviji Požar.

UČNI NAČRT ZA POSAMEZNE VSEBINE

VSEBINE	SK.	P	V
ORGANIZACIJA GASILSTVA IN PRAVNE OSNOVE	7	7	0
Organiziranost in razvoj gasilstva v Sloveniji <ul style="list-style-type: none">– razvoj slovenske gasilske organizacije– organiziranost in delovanje slovenske gasilske organizacije– normativna ureditev Gasilske zveze Slovenije– financiranje varstva pred požarom– druge naloge varstva pred požarom			
Organizacija in razvoj gasilskih organizacij drugih držav z razvitim gasilstvom <ul style="list-style-type: none">– organizacija gasilstva– organizacija usposabljanja– opravljanje operativnih nalog			
Varstvo pred požarom v Republiki Sloveniji			
Programiranje in raziskovanje varstva pred požarom: <ul style="list-style-type: none">– nacionalni program varstva požarom– nacionalni in razvojni projekti varstva pred požarom			
Načrtovanje in izvajanje ukrepov varstva pred požarom <ul style="list-style-type: none">– pri prostorskem planiranju– pri graditvi objektov– požarno nevarne snovi– promet– naravno okolje– merilo za načrtovanje– poraba metod požarnega inženirstva– študija požarne varnosti			
Ukrepi varstva pred požarom <ul style="list-style-type: none">– splošni ukrepi– oprema, naprave in druga sredstva za varstvo pred požarom– posebni ukrepi			

Upravna organiziranost varstva pred požarom			
Financiranje varstva pred požarom			
Zaključna naloga			
IZOBRAŽEVANJE	2	2	0
Vloga vzgoje in izobraževanja v gasilski organizaciji			
– načrtovanje, cilji in organizacija učnega procesa na nivoju Gasilske zveze Slovenije			
– učni programi, priprava in cilji			
– izvajalci izobraževanja			
OCENA OGROŽENOSTI	2	2	0
Namen ocene ogroženosti			
Podlage za pripravo, vsebina in način priprave ocene ogroženosti			
Praktična uporaba ocene ogroženosti			
SKUPAJ	11	11	0

KONČNE DOLOČBE

Programi veljajo od dneva podpisa ministra, pristojnega za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, do preklica.

Številka: 604-52/2007-10

Datum: 29.6.2007

Karl ERJAVEC
MINISTER